

Rõpina Rahtvaleht

Nr 265
September 2026

Hea Rõpina valla hariduspere!

Mikk Tarros
Rõpina vallavanem

Uus õppeaasta on alanud ning koolid ja lasteaiad on täitunud taas rõõmu, elevuse ja uute võimalustega. Ilusat ja edukat õppeaasta algust kõigile Rõpina valla õpilastele, lasteaiastele, õpetajatele, haridustöötajatele ja lapsevanematele!

Eriline päev oli see neile, kes alustasid oma kooliteed või astuvad uude haridusteedkonna etappi. Iga õppeaasta toob kaasa uusi teadmisi, kogemusi ja võimalusi areneda. Edu sünnib sihikindlusest, järjepidevusest ja soovist anda endast iga päev parim.

Südamlik tänu kõigile õpetajatele, tugispetsialistidele ja haridusasutuste töötajatele, kelle pühendumus loob lastele turvalise ning arengut toetava õpikeskkonna.

Täna ka lapsevanemaid usalduse, toetuse ja hea koostöö eest. Kodu ja haridusasutuse ühine panus on parim vundament, millele laps saab rajada oma teadmised, oskused ja väärtushinnangud.

Head õpilased, kasutage iga koolipäeva selleks, et avardada oma silmaringi, seada endale uusi eesmärke ja teha kõik selle nimel, et neist saaksid saavutused. Just haridus on üks väärtuslikumaid investeeringuid, mida saate iseendasse teha.

President **Lennart Meri** on öelnud: „Muutuvas maailmas võidab see, kes maailmaga koos käib, käib natukene kiiremini kui maailm.“ See mõte on sama ajakohane ka täna. Teadmised, uudishimu ja valmisolek pidevalt õppida aitavad muutustega sammu pidada ning kujundada nii oma kui ka kogu Eesti tulevikku.

Head uut õppeaastat!

Festival, mis raputab sokid jalast

Sven Adamson
Veriora Raudvara kitarrist

14. augustil toimus Veriora järve ääres taas legendaarne Veriora Rock Stroganoff – festival, mis on aastate jooksul kasvanud üheks olulisemaks suviseks rock'n'rolli kohtumispaigaks meie kandis. Tänavune üritus kandis igati oma tuntu hüdlauset „Raputab sokid jalast“ ning tõi kokku nii kohalike muusikasõpru kui ka neid, kes on ammu Verioralt mujale elama siirdunud, kuid leiavad igal aastal tee tagasi kodukoha suurimale rockipeole.

Kahjuks ei saanud tänavu lavale astuda Veriora oma bänd Veriora Raudvara. Põhjuseks oli siinkirjutaja ehk bändi kitarristi ränk õnnetus, mis sundis esinemise viimasel hetkel ära jätma. Õnneks liigub tervenemine nüüd tasapisi õiges suunas ning loodetavasti saame selle võla oma fännidele peagi kuhjaga tasuda.

Tänavune festival pakkus ka väreid elamusi. Esmakordselt astusid Veriora Rock Stroganoffi lavale Illusioon ja HND. Tallinna rockbänd Illusioon võlus publikut tugeva esituse ja kauni naisvokaaliga. Bändi lauljaks on Veriora kandist pärit **Maria**, kelle jaoks oli tegemist emotsionaalse tagasitulekuga kodukanti. Viimati esines ta Verioral rohkem kui kümme aastat tagasi. Kohalikud muusikasõbrad mäletavad teda kindlasti ansamblist Niet Roken, kus oli au kaasa mängida ka siinkirjutajal.

Teine esmakordne külaline oli HND – Eesti raskema rocki- ja metalmaastikul hästi tuntud kollektiiv, mis alustas tegevust 2006. aastal nime

all High'n'Dry. Ansambel nimetab oma loomingut krati-metaliks ning on aastate jooksul välja andnud mitu albumit. Laiema tuntuse tõi neile hitt „Vaevu hingas“, mille järel ilmus debüütalbum „Paturaamat“. HND energiline ja jõuline esinemine leidis Veriora publiku poolt sooja vastuvõtu.

Tagasi olid ka kaks eelmise aasta publiku suurt lemmikut. Tartu alternatiivrocki ansambel DND tõestas taas, miks neil on Eestis nii püsiv kuulajaskond, ning Eesti depressiivrocki vaieldamatu lipulaev Kosmikud pani õhtule väärika punkti. Mõlema bändi eelmise aasta esinemised osutusid väga menukaks ning publiku soov neid taas näha oli igati põhjendatud.

Rock Stroganoffil on tänaseks juba väärikas ajalugu. Esimene festival toimus 2010. aastal. Kui arvestada, et vahele jäi üks koroonapiirangute tõttu ära jäänud aasta, siis oli tänavune üritus järjekorras juba 16. Rock Stroganoff. Sellist järjepidevust ei saa sugugi alahinnata – see näitab hästi, kui oluline koht on festivalil kohaliku kultuurielu kujundamisel.

Rock Stroganoff pole ammu enam pelgalt kontserdiõhtu. See on kokkutulek, kus kohtuvad vanad sõbrad, klassikaaslased, kunagised naabrid ja muusikahuvilised üle Eesti. Just sellised sündmused hoiavad kodukandi vaimu elus ning annavad põhjust tulla tagasi ka neil, kes igapäevaselt enam Verioral ei ela.

Eraldi kummarduse ja tänu on ära teeninud kõik tänavused artistid, kes Veriora publikule unustamatu elamuse kinkisid. Eriline tänu kuulub Helimix Grupile professionaalse lava-, heli- ja

valguslahenduse eest, Rõpina Valla valitsusele toetuse eest ning **Mirjam Ojasaarele** abi ja panuse eest festivali õnnestumisel. Festivali meeleolu, esinejad ja publiku jäädvustas fotodele tunnustatud tippfotograaf **Helen Strom**.

Kui tänavune õhtu midagi kinnitas, siis seda, et rokk elab Verioral endiselt täie jõuga. Ning seni, kuni järve ääres kõlavad kitarrid ja trummid, leidub alati inimesi, kes lasevad end sellel festivalil taas sokkidest välja raputada.

Fotod: Helen Strom

Foto: Adobe Stock

R pina valla haridust t tjate tunnustamiseks kandidaatide esitamine

Heli Uustal

Haridus- ja noorsoot  spetsialist

 petaja rolli väärtustamiseks, edukate haridust t tjate tegevuse esiletõstmiseks ning nende tunnustamiseks, kelle töö ja isiklik eeskuju on oluliselt kaasa aidanud noorte mitmek  lgele arengule ning avaldanud positiivset mõju haridusasutuste arengule, on võimalik esitada kandidaate järgmistes kategooriates:

- aasta õpetaja;
- aasta lasteaiaõpetaja;
- aasta tugispetsialist;
- aasta haridusasutuse töötaja (administratiivt  taja, huvi-juht, majandust  taja, koristaja, kokk jt).

Ettepanek haridustöötaja tunnustamiseks tuleb esitada R pina Vallavalitsusele e-posti aadressil vald@rapina.ee hiljemalt 25. septembriks 2026.

Ettepanek peab sisaldama:

1. kandidaadi nime;
2. tunnustuse omistamise põhjendust;
3. ettepaneku esitaja nime ja kontaktandmeid.

Esitatud taotlused vaatab läbi komisjon, kes esitab oma ettepanekud tunnustuse omistamiseks vallavalitsusele hiljemalt 30. septembriks 2026.

Haridust  taja tunnustuse andmine otsustatakse vallavanema käskkirjaga.

Tunnustused antakse üle „Põlvamaa hariduspeol 2026“, mis toimub 8. oktoobril 2026 kell 18.00 Põlva Kultuurikeskuses.

R pina valla noortevolikogu valimised 2026. aastal

R pina valla haridus- ja kultuuriosakond

R pina valla noortevolikogu eesmärk on esindada ja kaitsta noorte huve vallas, arutada noori puudutavaid küsimusi ning teha nende kohta ettepanekuid vallavolikogule ja vallavalitsusele. Samuti korraldab noortevolikogu   levallalisi üritusi ning viib ellu omaalgatuslikke projekte. Noortevolikogu ettepanekud on vallavolikogule ja vallavalitsusele soovitusliku iseloomuga. Vallavolikogu ja vallavalitsus kaasavad noortevolikogu noori puudutavate küsimuste kavandamisse, lahendamisse ja hindamisse. Noortevolikogu moodustatakse 14–26-aastastest noortest, kes valimiste toimumise ajal elavad rahvastikuregistri andmetel R pina vallas või õpivad Eesti Hariduse Infosüsteemi andmetel R pina valla üldhariduskoolis või valla territooriumil asuvas kutseõppeasutuses. Noortevolikogus on viis kuni seitse liiget, kes valitakse kaheks aastaks. Noortevolikogu valimised toimuvad igal teisel aastal esmaspäevast reedeni nädal enne või nädal pärast oktoobrikuu koolivaheaega. **2026. aastal toimuvad valimised 19.–23. oktoobrini.**

Enne kandidatuuri esitamist loe kindlasti läbi R pina valla noortevolikogu põhimäärus <https://www.riigiteataja.ee/et/akt/430062026016>. Noortevolikogu kandidaatide nimekirja avalikustatakse R pina valla kodulehel, noorteveebis, noortekeskustes, sotsiaalmeedialanalites ja üldhariduskoolides. Kandidaatidel on õigus juba pärast avalduse esitamist alustada enda kandidatuuri tutvustamisega. Avalduse leiab valla kodulehelt, R pina valla noortekeskustest ja koolidest. Kandideerimisavaldusi saab esitada 14. septembrist – 4. oktoobrini 2026. Avaldusi võetakse vastu elektrooniliselt e-mailile vald@rapina.ee ja paberkanalil R pina vallamajas, Veriora ja R pina noortekeskustes. Kandidaadid avalikustatakse oktoobri esimesel t  isn  dalal R pina valla noorteveebis, R pina valla noortekeskustes, R pina valla sotsiaalmeedialanalites ja R pina valla üldhariduskoolides. Noortevolikogu kandidaadil on õigus teha valimiskampaaniat 5.–18. oktoobrini 2026, järgides Eesti Vabariigi seadusi.

R PINA VALLAVOLIKOGU AUGUSTIKUU ISTUNGIL

Eva Morel

R pina valla kantseleispetsialist

19. augustil 2026 toimunud volikogu istungil osales 20 volikogu liiget, puudus üks liige.

Volikogu esimees **Enel Liin** ja vallavanem **Mikk Tarros** andsid ülevaate volikogu tööst ja valla tegemistest. Pärast ülevaadete andmist vastasid nad volikogu liikmete küsimustele ning arutati mitmeid valla jaoks olulisi teemasid.

Volikogu esimees Enel Liin andis ülevaate oma tegevusest pärast eelmist volikogu istungit. Ta on osalenud volikogu komisjonide töös ning r  akis muu hulgas J  rvefestivali toimumisest R pina ja Mehikoorma sadamates, Piiriveere Liidri 20. aastapäeva t  histamisest Leevakul ning Piiriveere Liidri juhatusel tööst, kus kinnitati projektide paremusj  rjestused elukeskkonnas, ettevõtluse ning teadmiste ja oskuste arendamise meetmetes. Samuti osales ta Gulbene omavalitsuse muuseumi avamisel.

Olulise teemana r  akis Enel Liin R pina Aianduskooli olukorrast. Kooli direktor on andnud nõunike kogule ülevaate kooli käekäigust ning kooli täiendava rahastamise küsimuses on oodata otsust l  hijal. Haridus- ja Teadusministeerium on kinnitanud, et kooli ei jäeta selles küsimuses üksi.

Volikogu liikmete küsimustele vastates arutati volikogu komisjonide koosseisu ja poliitilise esindatuse küsimust. Volikogu liikmed tõstatasid küsimuse majanduskomisjoni koosseisu ning komisjonide aseesimeeste kohtade kohta. Arutelu puudutas poliitiliste jõudude esindatust komisjonides ja varasemaid kokkuleppeid. Volikogu esimees selgitas, et komisjonide koosseisude kujundamisel tuleb poliitilist tasakaalu hinnata tervikuna ning kõigil volikogus mandaadi saanud poliitilistel jõududel peab olema õigus olla esindatud igas alalise komisjonis. Majanduskomisjoni koosseisu ja aseesimeeste küsimusi lubati koalitsioonipartneritega täiendavalt arutada ning anda neis küsimustes vastus järgmisel volikogu istungil.

Vallavanem Mikk Tarros keskendus oma ülevaates valla suvistele tegemistele, kohtumistele ja arendusprojektidele. Ta r  akis kohtumistest valla allasutuste, ettevõtjate, koostööpartnerite, hoolekandetasutuste ja jõustruktuuride esindajatega.

18. ja 19. augustil viibis R pina vallas regionaal- ja põllumajandusminister **Hendrik Johannes Terras**. Kohtumistel Kagu-Eesti ja R pina piirkonna ettevõtjatega arutati Leaderi programmi jätkumist, kohalike omavalitsuste investeerimisv  imekust ning Kagu-Eesti vajaduste arvestamist riigieelarve koostamisel. Kõne all oli ka R pina Aianduskooli tulevik. Minister pidas oluliseks kooli elujõulisuse säilitamist ning lubas teemat arutada haridus- ja teadusministriga.

Vallavanem tõi esile ka ettevõtjate jätkuva huvi R pina valla vastu. Grossi Toidukaubad kavandab R pinasse uue kaupluse rajamist ning vallavalitsus tegeleb selleks vajalike ettevalmistustega.

Suve olulisemate s  undmustena nimetas

vallavanem R pina valla Hea Kodu P  evingi Mehikoorma tuletorni rekonstrueerimise I etapi valmimist ja avamist. Samuti andis ta ülevaate reservfondist tehtud eraldistest ning käimasolevatest projektidest.

Jätkub R pina paisjärve rannaala arendamine. Ujuvsild on paigaldatud, kuid projekt on veel pooleli ning rannaalale on kavandatud täiendavaid rajatisi ja lahendusi. Liikumiskustega inimestele parema juurdepääsu tagamise küsimuses märkis vallavanem, et teemaga on tutvunud ning sobivat lahendust otsitakse.

Reservfondist eraldati tänavu gümnaasiumi medaliga lõpetajate premeerimiseks 350 eurot kuldmedaliga ja 250 eurot hõbemedaliga lõpetajale. Samuti eraldati MTÜ-le Mehikoorma Arengu Selts 3700 eurot Mehikoorma tuletorni rekonstrueerimistööde II etapi kulude katmiseks.

Volikogu liikmete küsimused puudutasid ka R pina lasteaia hoone seisukorda ja võimalikke ohukohti ning valla kultuurikorraldust.

Edasiste tegevuste hulgas on mitme projekti, sealhulgas jäätmejaama projekti kohta otsuste ootamine. Projekti „R pina hooliv keskus – kodus elamist toetavate teenuste arendamine“ hetkeseisu kohta lubati anda täpsem ülevaate sotsiaal- ja heaolukomisjonis.

Augustikuu istungil k  sitleti seega nii hariduse, ettevõtluse, investeringute ja avaliku ruumi arendamisega seotud küsimusi kui ka vallakodanike tõstatatud teemasid.

Volikogu otsused ja arutelud

Pärast ülevaateid jätkus istung päevakorras olnud eelnõude arutelu ja otsuste vastuvõtmisega.

Perepesa projektiga liitumiseks anti nõusolek

Volikogu andis vallavalitsusele nõusoleku osaleda projektis ja rakendada R pina vallas Perepesa tegevusmudelit aastatel 2026–2028. Perepesa on kogukondlik ennetus- ja peret  okeskus, mille eesmärk on toetada lapseootel peresid ning peresid kuni lapse kooliminekuks, pakkudes nõustamist, tuge vanemlike oskuste ja lapse arengu toetamisel ning muid ennetavaid teenuseid.

Taotletav toetus on ligikaudu 100 000 eurot ning see kataks peamiselt keskuse juhi ja mängutoa juhendaja-koordinaatori t   j  ukulusi. Vallal tuleb leida tegevuseks sobivad ruumid ning ühe võimaliku asukohana on plaanis kasutusele võtta Koiva maja ruumid. Arutelu t  stati ka psühholoogilise abi kättesaadavus ning projekti võimalikud täiendavad kulud.

Kalda  re kinnistuga seotud vaided

Rannamardika O   ja **Taivo Salu** olid esitanud vaide R pina Vallavolikogu varasema otsuse peale, millega anti Kalda  re kinnistu tasuta kasutusse MTÜ-le Pihuste Külaselts. Mõlemas vaides t  stati küsimusi kinnistu kasutamise, avaliku juurdepääsu, puudutatud isikute kaasamise ja nende õiguste ning huvidega arvestamise kohta.

Volikogus toimunud aruteludes k  sitleti muu hulgas paadikanali, slipi ja paadisilla kasutamise võimalusi ning maa tasuta kasutamise lepingu tingimusi. Arutelu käigus väljendati erinevaid seisukohti ning rõhutati nii kogukondliku tegevuse olulisust kui ka vajadust arvestada piirkonna maaomanike ja teiste puudutatud isikute õiguste ja huvidega.

Volikogu otsustas Rannamardika O   ja Taivo Salu vaided rahuldamata jätta.

Kolmanda vaide oli esitanud **Katrin Unt**. Nimetatud vaide ei olnud esitatud nõuetekohaselt ning vallavalitsus andis võimaluse puudused tähtjaks kõrvaldada. Kuna puudusi tähtjaks ei kõrvaldatud, otsustas volikogu vaide tagastada. Volikogu kuulas istungil ära ka Katrin Undi selgitused, mille kohaselt ei olnud ta vallavalitsuse saadetud teadet kätte saanud.

Volikogu andis volituse komisjonide moodustamiseks

Volikogu andis vallavalitsusele volituse täita kooli pidajale õigusaktidega pandud   lesandide seoses õpetajate karj  ariastmete omistamiseks vajaliku komisjoni moodustamise ning kooli pidaja esindaja nimetamisega. Samuti anti volitus moodustada koolijuhtide atesteerimiseks vajalik komisjon ja nimetada sellesse kooli pidaja esindaja.

Arutelu pöörati tähelepanu komisjoni moodustamise ja volituste selgusele ning arutati võimalust korraldada õpetajate karj  ariastmete omistamise ja koolijuhtide atesteerimisega seotud komisjonide tööd koostöös teiste omavalitsustega.

  ppimiskohustuse täitmise tagamise kord võeti vastu

Eelnõule muudatusettepanekuid ei esitatud ning volikogu võttis uue korra vastu. Määrus s  stest tegevused ja korraldused, mille abil toetada õppimiskohustuse täitmist ning ennetada olukordi, kus laps või noor ei täida oma   ppimiskohustust.

R pina valla üldhariduskooli hoolekogu moodustamise kord läbis esimese lugemise

Uue korra eesmärk on viia hoolekogude moodustamist ja tööd reguleerivad sätted vastavusse kehtiva seadusandluse ning valla haridusasutuste korraldusega. Muudatused puudutavad muu hulgas hoolekogude koosseisu, liikmete valimist, volituste kestust ja töökorraldust.

Arutelu t  stati küsimus ka Ruusa kooli vilistlaste võimalikust esindatusest hoolekogus. Eelnõu muudatusettepaneku te esitamise tähtjaks määrati 7. september 2026 ning eelnõu suunati teisele lugemisele.

Järgmine korraline istung toimub 23. septembril 2026 kell 17.00

R pina Vallavolikogu otsuste ja määrustega saab täpsemalt tutvuda valla raamatukogudes ja internetis aadressil <http://www.rapina.ee/et/vallavolikogu>, kus on leitavad ka volikogu istungite protokollid.

R pina vald tellis jäätme- ja ringmajanduse kava

Kaupo Konsa

R pina valla hangete- ja keskkonnaspetsialist

Võru maakonna kohalikud omavalitsused ning R pina vald, on kokku leppinud ühise jäätme- ja ringmajanduse kava koostamises. Kava tellis SA Võru Maakonna Arenduskeskus korraldatud hanke kaudu ning edukaks pakkujaks osutus üle

20-aastase kogemusega keskkonna- ja inseneriteenuseid pakkuv ettevõte O   Alkranel. Projekti juhib **Alar Noorvee** ning kava koostamise kogumaksumus koos käibemaksuga on 34 720 eurot.

Kava vajalikkus tuleneb riiklikult kehtestatud sihtarvudest. Aastatel 2027–2035 tuleb olmejäätmeid koguda liigiti senisest oluliselt rohkem ning need nõuded kehtivad kõigile omavalitsustele ühtviisi. R  pi-

na vallale, mis paikneb kaugel   mberlaadimis- ja l  ppk  itlusjaamadest, tähendab see paratamatult suuremat halduskoormust ja kõrgemat jäätmehoolduse hinda kui suurlinnade lähedal asuvatele omavalitsustele.   hine kava aitab neid kulusid ja kohustusi maakonna omavalitsuste vahel tasakaalustatumalt planeerida.

Jätkub lk 3.

Laiemalt on jäätmehooldus valdkond, mida reguleerivad Euroopa Liidu määrused ja direktiivid ning Eesti õigusaktid. Jäätmeseadus seab jäätmekäitlusele nii arengueesmärgid kui ka piirangud ning nende täitmine on kohalikule omavalitsusele kohustuslik ja mõjutab kõiki valla elanikke.

Jäätmehierarhia järgi on kõige kesk-konnasõbralikum jäätmeid üldse mitte tekitada. See tähendab läbimõeldud tarbimist ja olemasolevate asjade võimalikult

pikka kasutamist. Kui toode on katki, ta-sub enne äraviskamist proovida seda parandada, et saaksime sama toodet edasi kasutada selle algsel otstarbel. Kui parandamine pole enam mõistlik või võimalik, võib toode leida uue kasutaja või saada kellegi teise käes uue kasutuse – näiteks mõne ringmajandust edendava ettevõtte või organisatsiooni kaudu. Eelduslikult saab selliseid lahendusi kasutada ka uue veopiirkonna jäätmejaamades.

Kui toode on jõudnud eluea lõppu ja

selle toormaterjalina uuesti kasutamine on ebaproportsionaalselt aja- ja ressursikulukas, jõuab see prügilasse, kus see kas ladustatakse või, kui võimalik, eelistatakse ladustamisele põletamist. Alles siis, kui asi on tõesti oma tee lõpus, tekib sellest jääde, mis lõpeb kas põletamisel või ladustamisel.

Räpina valla ja Võru maakonna jäätme- ja ringmajanduse kava on planeeritud nii, et selle avalikustamine toimub veebruaris 2027 ning lõppkuupäev on augustis 2027.

Muusikakooli õpetajate vahva reis Lätimaale

Marika Klimberg-Hyötyläinen
Räpina Muusikakooli direktor

Foto: erakogu

Olgugi et me arvame end naaberriigist kõike või peaaegu kõike teadvat, ei vasta see aga tegelikkuses kaugeltki tõele. Seetõttu otsustasime ka sel aastal Lätiga lähemalt tutvavaks saada. Aasta tagasi külastasime sõprusvalla Gulbene muusikakooli, lähedal paiknevat lossi ja pudeliaeda, mille järel siirdusime Valmiera õlletehasesse, et tutvuda jookide tootmisprotsessiga. Seekord võtsime suuna Alüksne poole.

Kui enamik turiste tutvub sealse suursuguse lossiga, siis meie seevastu otsustasime laevasõidu kasuks maalilisel Alüksne järvel. Kaunis teerada lookles üle silla saarele, kus meid juba ootas laeva kapten. Niipea kui laevukese mootor alustuseks turtsatas, hakkas valjuhääldist kõlama audiogiid ja seda puhtas eesti keeles. See oli küll väga meeldiv!

Alüksne järv ja selle suurim saar Pilssala (tuntud ka kui Marijas sala või Marijenburgi/Linnusesaar) moodustavad Kirde-Lätis asuva Alüksne linna (ajaloolise eestikeelse nimega Aluliina) ühe kauneima ja ajaloolisema puhkekompleksi. Järv on Läti suuruselt üheteistkümnendas ja asub merepinnast tervelt 217 meetri kõrgusel, olles seega Läti kõige kõrgemal asuv järv. Meie silmadele avanesid kaunid vaated hilissuvisel floorale ja pisut ka faunale. Nägime järvel ujumas lisaks partidele haigruid, keda kapten naljatlevalt jaanalindudeks kutsus.

Vahelepoikena mainin, et tegelikult saabusime Lätti täpselt õigel momendil. Alles paar päeva tagasi oli Leedus ja Lätis suur torm, millest kübeke ka Eestisse jõudis. Aga nüüd tagasi meie reisi juurde. Silma hakkasid mitmed rotundid, sillad

ja sillakesed, lopsakad pargipuud, kirikud ning mõisakompleks. Viivuks märkasime ka vana kindluse varemeid, mida hiljem lähemalt uurisime. Enne tunniajase reisi lõppu lülitas kapten laeva täiskäigule, millega kaasnes valjuhäälnäht rock. Oli tore ning hoopis midagi uut!

Ja juba oodati meid Belleville'i kohvikus. Vastuvõtt oli südamlilik ning perenaine tutvustas meile kohviku ajalugu. Toidud olid maitsvad, kohv kuum – mida võiks veel paremat tahta!

Taas istusime bussi ja sõitsime Cēsi poole. Reisi erialaseks eesmärgiks oligi külastada siinset muusikakeskkooli. Juba maja ees üllatas meid pianino, mille taga üks neiu usinasti harjutas. Ausalt öeldes tundus see veidi uskumatuna, kuna mina poleks küll selle peale tulnud, et pilli õue vedada. Õnneks oli katusesiil instrumenti vihma eest kaitsmas.

Kuna direktor oli haigestunud, võttis meid vastu õppealajuhataja. Saime tutvavaks kooli ruumide, eluolu, palga, õppimisvõimaluste ning palju muuga. Meid huvitas kõik ja tundus, et õppejuht oli suurest huvist lausa üllatunud.

Silma jäid tühjad vestibüülid, küllalt tagasihoidlik interjäär ja instrumentarium,

samas oli hoone uhke ja suur. Muusikakeskkool ja laste muusikakool tegutsevad seal praktiliselt koos ning see kajastus ka numbrites. Saime teada, et sealmail pole laste huvitegevuses kaugeltki nii avarad võimalused kui meil Eestis. Üks laps saab õppida kas spordi-, kunsti- või muusikakoolis vaid ühel erialal. See tähendab, et tuleb teha väga keerulisi valikuid. Ka on Eestis keskmine muusikakoolide õpetajate töötasu märgatavalt kõrgem.

Kõige imetlusväärsem oli aga kontsertsaal, mida muusikakeskkool üürib omavalitsuselt. Vaat see küll üllatas ja seda kahtepidi. Ühelt poolt suursugune, ülimugavate istmetega saal ja teisalt see, et seda tuleb omavalitsuselt üürida. Meelde jäi ka maja nurgasopis paiknev direktori kabinet oma väga suurte akende ja avara vaateväljaga. Mõtlesin siin endamisi, et kas näiteks varakevadel kuuma päikese käes seal palav pole... Aga efektne oli see ruum küll!

Ja juba ootas meid Cēsi restoran „Santa“, mis on tegelikult Villa Santa hoteli koosseisu kuuluv söögikoht, mis pakub suurepärase gastronoomilist ja esteetilist elamust. Taas tundsin end kauaoodatud külalistena. Kuna iga reisiseltskonna liige tellis minu vahendusel erineva menüü, palus restorani administraator iga külalise valiku juurde lisada sööja nime. Nii saigi igaüks laua juurde siirdudes kaasa endanimelise menüükaardi. Sellist teenust kogesin ma küll esmakordselt! Taas olid toidud ülimalt maitsvad ja teenindus esmaklassiline.

Lahkusime Cēsisest rahulolevatena ning kogu tagasitee jooksul ei näinud kedagi tukkumas – mõnus on ju heas seltskonnas viibida! Aitäh bussijuht **Enn Ipsbergile** ning meeldivatele reisikaaslastele! Järgmisel aastal jälle, aga kuhu? Seda ei tea!

Räpina Muusikakooli 40. õppeaasta algas lilleküllaselt ja rõõmsalt

Marika Klimberg-Hyötyläinen
Räpina Muusikakooli direktor

Teisipäeval, 1. septembril kutsus muusikakooli tiiva all tegutsev Räpina Valla Noorte Puhkpilliorkester (dirigent **Artur Kiik**) särtsaka marsiga muusikakooliga seotud rahvast kooliaasta avaaktusele. Nii nagu paljudel eelnevatel aastakümnetel, heiskasid lõpuklassi põhiõppe õpilased **Arhanna Sandra Arbma, Ethlyn Palu** ja **Marie Jürgen** Eesti Vabariigi hümniga saatel meie kauni sinimustvalge trikoloori. Seejärel sisesid kokkutulnud Sillapää lossi 1. korruse saali.

Aktus algas **Saara Salfi** esinemisega ning kõlas **Novella Hansoni** loodud laul „Ära ütle, et ei oska“. Järgnevalt said sõna Räpina vallavolikogu esimees **Enel Liin** ja vallavanem **Mikk Tarros**, kes soovisid kogu kooliperele õnne ja kordaminekuid uueks õppeaastaks. Lisaks uutele õpilastele kinkis vallavalitsus lilleõie ka muusikakooli õpetajatele.

Ka muusikakooli direktor õnnitles ko-

halviibijaid uue kooliaasta alguse puhul. Ta innustas nii uusi kui ka jätkuklasside õpilasi pilli harjutama ning aktiivselt muusikaga tegelema. Kiita said nii tublid õpilased kui ka õpetajad. Erilist tähelepanu pööras direktor oma kõnes lastevanematele, kelle toetus ning innustav sõna on väga määrava tähtsusega. Lõpuklassi õpilastele soovis ta säravat finišisirget. Tänu pälvisid ka Räpina Vallavalitsus ja Vallavolikogu, kelle toel saab muusikakooli pere keskenduda muusika loomisele ja edasiandmisele. Lillekimbuga võeti muusikakooli kollektiivi vastu uus sekretär-asjaajaja **Jaana Oras**. Uued õpilased said muusikakoolilt kingituseks noodikaaned koos noodivihiku ja lilledega. Õppurid, kes sel sügisel astusid kooli täiskasvanute õppesse või põhi- ja vabaõppesse on:

Martään Asi, Roald Asi, Liliana Hrabrov, Aksel Hütt, Kai Järvpõld, Kari Kahu, Rolf Kaur, Saskia Kits, Karina Kolosova, Lukas Korts-Lindus, Lukas Kristoving, Örne Narusk, Jonathan Palusalu, Leopold Palusalu, Gregor Pastak,

Lõpuklassi põhiõppe õpilased Arhanna Sandra Arbma, Ethlyn Palu ja Marie Jürgen heiskasid sinimustvalge trikoloori. Foto: Marika Klimberg-Hyötyläinen

Erik Piirsalu, Saara Salf, Alisa Žernakova, Heleri Talvik, Robert Toomemägi, Maiu Vares, Saara-Mai Vija ja Hugo Viktor Vüürst.

Aktuse lõpetas **Karl-Markkus Rebase** poolt esitatud **Jaagup Tuisu** laul „Käes nüüd aeg“.

Ilusat uut kooliaastat, kallid muusikakoolipere!

Räpinas toimub ohtlike jäätmete kogumisring 26. septembril ja 3. oktoobril

2026. aastal toimub ohtlike jäätmete kogumisring veel septembris ja oktoobris. Jäätmed tuleb edastada lekkekindlas taaras ning jäätmete üleandmisel tuleb ise kohal olla.

Kogumisauto peatumiskohad ja ajad on järgmised:

Kogumisringi käigus võetakse elanikelt tasuta vastu kodumajapidamises tekkinud ohtlikke jäätmeid: lahustid, luminescents-lambid (päevavalguslambid), jaepakendis mootori-, käigukasti ja määrdeõlid, õlifiltrid, värvi-, liimi- ja lakijäätmed, vaigud, ohtlikud õli- ja rasvajäätmed, patareid, akud ja pliiaakud, pestitsiidid, ohtlike jäätmetega saastunud pakendid, vanad ravimid, õli sisaldavad veo- ja hoiumahutite ning vaate puhastusjäätmed.

Kogumisringi käigus ei võeta vastu elektri- ja elektroonikaseadmeid, suurjäätmeid, asbesti sisaldavaid ehitusmaterjale (eteriiti) ega autorehve.

I veoring: 26. september	
08:00-08:15	Aravu bussijaam
08:25-08:40	Jõepera bussijaam
08:55-09:10	Meerapalu bussijaam
09:15-09:30	Pedaspää Arusoo bussijaam
09:55-10:15	Mehikoorma Kesk 20
10:25-10:40	Naha bussijaam
10:45-11:00	Linte kaupluse esine plats
11:10-11:25	Kõstrimäel Teedevalitsuse värava ees
11:35-11:50	Kõnnu bussijaam
12:00-12:15	Meelva bussijaam
12:20-12:35	Toolamaa-Saareküla teerist
12:40-13:00	Leevaku elektrijaama ees
13:10-13:25	Ruusa töökoja ees

II veoring: 3. oktoober	
08:00-08:15	Soohara bussijaam
08:25-08:40	Leevi bussijaam
08:50-09:00	Verioramõisa bussijaam
09:05-09:20	Veriora bussijaam
09:25-09:40	Kirmsi bussijaam
09:45-10:00	Väike-Veerksu endine kauplus (Poe kinnistu)
10:10-10:25	Rahumäe tsehhi plats
10:30-10:45	Võõpsu bussijaam

Lisainfo:

Kaupo Konsa

Räpina valla hangete- ja keskkonnaspetsialist

E-post: kaupo.konsa@rapina.ee

Telefon: 533 10933

Kultuurkapitali taotlused

SA Räpina Kultuurkapital tuletab meelde, et 2026. aasta neljas ja ühtlasi viimane taotluste esitamise tähtaeg on 2. oktoobril. Taotlemise kord, taotluse ja aruande vormid on leitavad SA Räpina Kultuurkapitali kodulehel www.rapinakultuurkapital.ee.

Lisainfo:

Viljar Piir

SA Räpina Kultuurkapitali juhatuse liige

telefon: 5446 0655

e-post: kultuurkapital@rapina.ee

AS Revekor teatab

AS Revekor annab teada, et vastavalt Konkurentsiameti 23.04.2026 piirhinna kinnitatud otsusele nr 7-3/2026-037 kehtib Räpina, Linte, Ruusa ja Ristipalo ühendatud võrgu piirkonnas klientidele soojusenergia hind 67,92 €/MWh (lisandub käibemaks).

AS Revekor

Hariduse 1, Räpina

Telefon: +372 7961368

E-post: revekor@revekor.ee

20 aastat Veriora Noortekat, sõpru ja lugusid

Meriliin Vahesaar
Räpina Rahvaleht

Veriora Noorteka maja saab tänavu 20-aastaseks. Selle aja jooksul on siin üles kasvanud mitu põlvkonda noori, peetud sünnipäevi ja korraldatud ööbimisi, tehtud lõket ja süüa, käidud väljasõitudel ning lahendatud nii väiksemaid kui ka suuremaid elulisi olukordi. Üks asi on aga püsinud – noortel on siin hea olla.

Kui Veriora Noortekas pärast koolipäeva ukseid avab, ei saabu kõik noored korraga. Nad tulevad erinevatel aegadel vastavalt oma koolipäevale. Mõni tuleb otse koolist, mõni veidi hiljem. Kes otsib üles sõbrad, kes seab end õppima, kes vaatab, mida põnevat täna teha saab.

Vahel õpitakse koos, vahel arutatakse koolipäeval juhtunud olukordi. Noorsootöötaja **Mirjam Ojasaare** sõnul analüüsitakse erinevaid olukordi ning tihti jõuavad noored aruteluks selleni, milline oli nende endi roll juhtunus. See on osa sellest, mida noortekas tema jaoks tähendab – mitte ainult ajaveetmist, vaid ka eluks vajalike oskuste õppimist. „See on koht, kus on lihtsalt hea ja turvaline olla,“ võtab Mirjam noorteka olemuse kokku.

Praegune Veriora Noorteka hoone valmis 2006. aastal, ajal, mil Veriora oli veel omaette vald ja vallavanemaks **Peeter Sibul**. Enne uue noorteka ehitamist tegutses Verioral kultuurimajas noortetuba, kus töötas noorsootöötaja **Jaana Aedmäe**. Uues majas töötasid alguses Jaana Aedmäe ja **Ene Pikner**. Mirjam tuli Veriora Noortekasse tööle 2007. aastal ning järgmisel aastal saab tal noorsootöötajana täis juba 20 aastat. „Mul on olnud võimalus nii pikalt olla noortele toeks nii heas kui halvaks,“ sõnab Mirjam. Mirjami sõnul on Verioral noortekeskuse vajadus kogu aeg olemas olnud. See on koht, kus saab noortega arutada ja õppida, kuidas elus tegelikult asjad käivad.

Kahekümne aasta sisse mahub iga suguseid lugusid – tõsisid, naljakaid ja ka selliseid, mida meenutades võib muigama hakata. Mirjam meenutab üht seika ennetustööga seoses. Noortekas toimus ööbimisega laager ning väljaspool laagrit olnud kohalikud suuremad poisid vajasid kondooime. Poisid julgesid tulla noortekasse neid

Mirjami käest küsima. „Mind rõõmustas see, et poisid leidsid lahenduse ja julguse,“ meenutab Mirjam. Loo taga on tegelikult oluline osa – noored teadsid, et nad võivad tulla täiskasvanu juurde ka siis, kui küsimus on veidi piinlik või ebamugav.

Maja, mis oli oma ajast ees

Veriora Noortekeskus ei ole päris tavaline noortekeskus – juba valmides paistis see silma omanäolise arhitektuuri ja läbimõeldud puidukasutusega. 2006. aastal valiti hoone 32 konkursile esitatud puitehitise seast Eesti parimaks puitehitiseks. Žürii hinnangul eristus viltuse katusega, muutuva kõrgusega, maaküttega ja üleni puidust hoone oma keskkonnast noortepärase lahendusega. Arhitekt **Tiina Komisarovil** oli hoone kavandamisel üsna vabad käed ning tulemusena sündis maja, mis on korraga mänguline, hubane ja praktiline. Veelgi olulisem oli aga see, et maja ei jäänud lihtsalt ilusaks auhinnatud ehitiseks. Žürii nägi, et noored seda päriselt kasutavad – näiteks märgiti toona ära, et kohalikel noormeestel oli kombeks seal õhtuti nuudlisupi keeta. Just selline argine detail andis märku, et majas on tekkinud kodutunne ja noortel on seal päriselt hea olla. Auhinnatud maja väärtus ei seisne aga ainult selle arhitektuuris. Kahekümne aasta jooksul on sellest saanud koht, millel on oma inimesed ja omad lood.

Noortekas saab päriselt koduseks alles siis, kui noor saab uksest sisse astudes mõelda: siin on hea olla ja siin võin ma olla mina ise.

Kas tänapäeva noored üldse teavad, et nende „tavaliine noortekas“ on tegelikult auhinnatud maja? „Mõned teavad, aga püüan anda infot edasi, et meil on uhke majake,“ ütleb Mirjam. Kümneaastane **Trevor** tunnistab: „Ei teadnud, aga nüüd tean.“ Üheksa-aastane **Romet** teadis aga juba varem, et nende noortekas on eriline maja.

Kümneaastane **Renno** märkas huvitavat hoonet juba siis, kui ta lasteaeda läks. Õues toimuvad tegevused tundusid põnevad ning nii jõudis temagi noortekasse. Rennole meeldib siin rahulikult olla ja oma asju teha, aga samuti kokata ja väljasõitudel käia. Noortekasse tulles leiab ta kõigepealt sõbrad ja vaatab, mida põnevat saab õues või noortekas teha. Tema kolm noortekat iseloomustavat sõna on äge, aktiivne, sõbrad.

Trevor hakkas noortekas käima siis, kui ta kooli läks. Talle meeldib siin sõpradega aega veeta, õues mängida, rulluisutada, ühistel väljasõitudel käia ja klaverit mängida. Kui ta noortekasse jõuab, küsib ta kõigepealt, kus sõbrad on. Kui sõpru parasjagu kohal ei ole, helistab ta neile. Kolme sõnaga kirjeldaks Trevor noortekat nii: sõbrad, äge, tegevused.

Romet hakkas noortekas käima juba lasteaiaaialisena ja koos vennaga. Ta on seal isegi oma sünnipäeva pidanud. Talle meeldivad sõbrad, lõkke tegemine ja kokkamine. Noortekasse tulles on tema jaoks oluline, et siin on hea töötaja. „Siin on hea töötaja, kellelga saab rääkida ja arutada.“ Rometi kolm iseloomustavat sõna noorteka kohta on tore, sõbrad, tegevused.

Sõbrad, tegevused ja natuke lollitamist

Kui küsida noortelt, mis neile Veriora Noortekas kõige rohkem meeldib, tuleb vastustes väga kiiresti esile sõprade tähtsus. Kõige lõbusamate tegevuste hulka kuuluvad koos lõkke tegemine, grillimine, peitusemäng, ühised ööbimised ja lihtsalt lollitamine. „Lollitamine ja peitus on alati põnev,“ ütleb Trevor. Ka üheksa-aastane **Helen** nimetab kõige ägedama kogemusena noortekas ööbimist, sõpradega ajaveetmist ja õueaega. Renno toob samuti välja ööbimised ja huvitegevuse, „kus saab teha põnevaid asju“.

Veriora Noortekas ei pea noor alati uksest sisse astudes teadma, mida ta täpselt tegema hakkab. Mõni tuleb kindla eesmärgiga, mõni lihtsalt sõprade juurde aega veetma. Noortekas

saab lihtsalt olla, kuid siin toimub ka juhendatud meisterdamine, Saori kudumine, ettevõtlusring, seiklusring, mängitakse male- ja mõttemänge, korraldatakse väljasõite, koolitusi ja õpitubasid.

Ühed tegevused, mis noorteka rahvast eriti hästi kokku toovad, on ühine kokkamine ja väljasõidud. „Sellises vanuses on sõbrad ja ühised ettevõtmised väga olulised ja tähtsad,“ ütleb Mirjam. Veriora noored on koos käinud näiteks Jurjala veepargis, Kuutsemäel suusatamas ja teatris. Väljasõidud annavad terve päeva jagu suhtlemist ning võimaluse õppida iseendaga hakkama saada.

Noortekas püütakse teha asju, mida noored ise tahavad teha, ning siduda tegevused õppimisega. Noorte omaalgatusel on korraldatud laagreid ja lastekaitsepäeva. Projektidel on eesmärgid ja vastutus, kuid noored õpivad samal ajal ka oma tugevusi tundma ning vigadest õppima. Noored ise kinnitavad, et neil on tegemises oma sõna. „Arutame

koos, mida ja kuidas teha?“ küsib Trevor.

„Jah, ikka. Meie noortekas,“ ütleb Romet.

„Arutame koos, mida ja kuidas teha,“ kinnitab Renno.

Mirjami jaoks on oluline, et noored õpiks ise lahendusi leidma. „Noored on meie kõikide omad – meie,

täiskasvanute ülesanne on neid toetada ja abistada elus toime tulema. Olulisel kohal on suhtlemine ja inimeseks jäämine. Kõigil meil on oma roll noore elus, väga olulised on ka toredad naabrid.“

Noortekeskuse tähtsus tuleb eriti hästi esile just selles, et noorel on koht, kus ta saab proovida, eksida, uuesti proovida ja lahendusi leida. Kui noortekat enam ei oleks, oleks noorte omaalgatus piiratum ning vähem oleks võimalusi õppida oma vigadest ning tunda oma tugevusi. Samuti jääksid ära väljasõidud ja paljud ühised kogemused.

Koht, kus noor inimene saab olla tema ise

Kahekümne aasta jooksul on Veriora Noortekast läbi käinud suur hulk noori. Mõnest neist on nüüdseks saanud täiskasvanud ning nende endi lapsed jõuavad nüüd samuti noortekasse. „Selle aja jooksul on tõesti nii, et siia saabub juba järgmine põlvkond ja neid on päris palju. Sellepärast ongi mul kuidagi tugev side kogukonnaga.“

Üks asi, mis pole 20 aastaga muu-

tunud, on Mirjami sõnul noorte rõõmsameelsus ja tegusus. Ka endised noored hoiavad sidet. „Kui kohan neid kusagil, tulevad nad alati suhtlema ja teretama. See teeb südame soojaks.“

Kui võrrelda 2006. aasta noort 2026. aasta noorega, on Mirjami sõnul muutunud eelkõige nende julgus oma arvamust avaldada. Tänapäeva noored on enesekindlamad, julgevad rohkem vaielda, oskavad paremini „ei“ öelda ja lahendavad olukordi rohkem arutledes. Samas on tänapäeva noortega kaasas üks uus väljakutse – nutiseadmed. „Nutineadused – selle needuse peab üle kavaldama ja noorte kasuks tööle panema.“ Tehnoloogia ei ole Mirjami hinnangul ainult probleem. Oluline on leida võimalus, kuidas seda noorte kasuks kasutada.

Ka täiskasvanute arusaam noorsootöö tähtsusest on Mirjami hinnangul ajaga paranenud. Selleks on tulnud palju tööd teha ning noorsootööd rohkem nähtavaks muuta.

Kui rääkida sellest, mida noored Veriora Noortekale 20. sünnipäevaks kingiksid või siin muudaksid, on nende soovid väga erinevad. Trevor tahaks noortekasse juurde eraldi spordimaja, Romet helikindlat ruumi ja Renno lausa veeparki. Trevor kingiks noortekale selle enda maketi või mudeli. Romet arvab, et maja võiks ka värvida – see soov on nüüdseks juba täidetud. Renno kingiks noortekale kott-toole. Ka Mirjamil on noortekale 20. sünnipäevaks üks soov. Ta tahaks majja juurde ühte töötajat, kellega koos toimetada.

Aga kõige olulisemad kingid ei pruugi üldse olla asjad. Trevor ütleb, et noortekasse tulles saab ta siit sõbraliku tunde. Romet tunneb siin head, kodust ja sõbralikku tunit. Renno sõnastab selle kõige lihtsamalt: „Hea tunne on olla siin nii, nagu olen.“

Ja kui küsida Mirjamilt, milline oleks Veriora Noortekas inimesena, ei pea ta kaua mõtlema. „Siia saan kirjutada oma nime Mirjam. Noortekas on minu nägu – avatud ja sõbralik kõigi oma puudustega ning kes igast olukorrast leiab väljapääsu.“ Kui mõelda veel 20 aastat edasi, loodab Veriora Noorteka noorsootöötaja, et ka 2046. aastal on noortel siin koht, kus kokku tulla, suhelda ja midagi mõtestatut teha.

Nii ongi ühest 2006. aastal valminud ja Eesti parimaks puitehitiseks tunnustatud majast saanud palju enamat kui lihtsalt auhinnatud hoone. Kahekümne aasta jooksul on sellest saanud paik, millel on oma inimesed, omad lood ja oma tunne. Sest maja võib olla ilus ja tegevused põnevad, kuid noortekas saab päriselt koduseks alles siis, kui noor saab uksest sisse astudes mõelda: siin on hea olla ja siin võin ma olla mina ise.

Viluste Kooli tantsulaste suvi

Esta Sokman ja Krista Salf
tantsuõpetajad

Meie kooli tantsurühmadel oli eelmisel hooajal võimalus osaleda pidudel, mis jäävad kauaks meelde. Pidudel, kus oli tunda ühtehoidmist, rõõmu liikumisest ja vabadust nautida.

- 23. mail Põlvamaa II noorte laulu- ja tantsupeol „Tunded mu sees“ - Intsi-

kurmu tantsumurul keerutasid tantsurühmad Vingerdi, Tantsurõõm ja lasteaiatantsurühm.

- 31. mail Tartu XIV võimlemispeol „Õnneks on võimlemine“ - Esimese suure peo kogemuse said tantsurühma Tantsurõõmuke väiksed võimlejad.
- 14., 15. ja 16. augustil Pärnu Rannastaadionil maailma esimene võim-

lemis- ja rahvatantsufestival VÕ-RAFEST - Festivali linnaesinemistest, töötubadest, lõppkontserdist ja suvepealinna võludest said osa tantsurühmade Tantsurõõm ja No selge noored.

Kiitus tantsulastele, aitäh vanematele ja meie toetajatele! Tantsulaste rõõmus meel, usaldus, töökus ja heasoovlikkus viib meid ikka ja jälle järgmiste piduden! Nii et uuel aastal uue hooga!

Foto: Krista Salf

Foto: Krista Salf

Foto: Esta Sokman

Kalapüügikirg ja Mehikoorma noortelaagri unustamatud hetked

Marika Aalja
noortelaagri projektijuht

Mõnikord kogeme midagi tõeliselt liigutavat, mis jääb veel kauaks südamesse helisema. Augustis toimunud noortelaager oli just üks selline sündmus, kus avastamis- ja koostegemisrõõm tekitasid tõeliselt ühendava sünergia. Päevad olid tihedad ning põnevaid tegevusi täis. Kuigi laagri lõpuks olid nii noored kui ka juhendajad päris väsinud, kaalus hea ja sügav rahulolutunne väsimuse üle.

Siin on 5 suurimat elamust ja säravat hetke, mis selle aasta noortelaagrist eriti eredalt meelde jäävad:

Laagri imeline voog ja noorte energia. Kogu laagrit kandis hea hoog! See, kuidas noored tulid kaasa, avanesid ning võtsid ise vastutuse tegevuste läbiviimisel ja panustamisel, oli imeline.

Varahommikune Lämmijärv ja kalapüügikirg. Looduse ärkamine Lämmijärve kaldal on kirjeldamatult ilus. Noorte entusiasm ja soov kala püüda oli nii suur, et ilmselt peabki järgmise aasta laager saama just kalapüügi fookuse!

Piirivalvurite hindamatu panus. **Ragnar Lõhmus** ja teised piirivalve töötajad tutvustasid oma igapäevatööd sellise asjatundlikkuse, sära ja õhinaga, mis nakatas kõiki.

Kohtumine hiidkalaga. Latikas OÜ tsehhi akna tagant saime piiluda umbes

Foto: erakogu

kümne kilogrammi raskust koha ja jälgida, kuidas nii suurt kala töödeldi.

Südamega tehtud lõpuprojektid. Laagri lõpuprojektid olid kõik nii omanäolised ja hoolega loodud, noored panid sinna kogu oma hinge!

Sellised sündmused sünnivad heas koostöös. Suur ja südamluk aitäh kõigile noortele, pühendunud noortejuhtidele **Liisi Pikkile** ja **Helena Rõžovale**, taustajõule **Toivo Aaljale**, partneritele ning teistele

kaasamõtlejatele! Just tänu teile ja sellele meeskonnatundele julgeks seda kõike ka uuel aastal ette võtta!

Kohtumiseni järgmistest laagrites Mehikoormas Lämmijärve kaldal!

Tarkusepäeval ühines Räpina Ühisgümnaasiumi vilistlaskoguga Räpina vallavanem

2012. aastal asutatud MTÜ Räpina Ühisgümnaasiumi Vilistlaskogu sai tänavusel tarkusepäeval täiendust vallavalitsusest: koguga ühines Räpina vallavanem Mikk Tarros, kes lõpetas Räpinas gümnaasiumi 2016. aastal.

Pärast gümnaasiumi on Mikk Tarros saanud bakalaureuse- ja magistrakraadi riigiteadustes Tallinna Ülikoolist. Alates 2025. aasta detsembrist on ta Räpina vallavanem ning Eesti Linnade ja Valdade Liidu juhatuse liige.

Räpina Ühisgümnaasiumi Vilistlaskogu koondab poolsada gümnaasiumi aktiivset vilistlast, et aidata kaasa kooli arengule ning traditsioonide ja vaimuse kandmisele.

Viimastel aastatel on vilistlaskogu panustanud gümnaasiumiastme hariduse teemalistesse aruteludesse, viinud ellu väikeprojekte nagu valgustuspostide paigaldus ja kooli aulasse projektori soetamine ning korraldanud vilistlaste külaskäike karjääritundidesse. 2023. aastal tähistati kooli aastapäeva lisaks traditsioonilisele kokkutulekule esmakordselt ka vilistlaskonverentsiga, kus tänastele õppuritele tutvustas oma teekonda üle paarikümne erineva põlvkonna ning elualade esindajatest vilistlaste. Vilistlaskogu juht **Ulla Preenen** on Räpina Ühisgümnaasiumi hoolekogu liige.

Värskest täiendust saanud vilistlaskogu soovib kõigile õppuritele uudishimulikku uut õppeaastat.

Lisainfo:

Tulvo Ilves

Vilistlaskogu juhatuse liige

+372 513 6430

Seikluste Laegas avaneb Räpina valla lasteaedades

Kristiina Hioväin

Haridusasutuste tervisedendaja

Augustis alustasid Räpina Lasteaed Vikerkaar Naksitrallide rühma ning Viluste Kooli lasteaiarühma Õnneeseen õpetajad ja abiõpetajad Seikluste Laeka õpinguid. Varasemalt on Vikerkaares koolituse läbinud kaks rühma. Seikluste Laegas tutvustab lastele ja lapsevanematele tervisliku toitumise ja liikumise võimalusi kodus ja lasteaias.

Lasteaialaps vajab päevas kolm tundi aktiivset liikumist, nagu jooksmine, kõndimine või liiguvad mängud. Sellest üks tund peaks olema intensiivne liikumine, mille käigus laps higistab, jookseb või mürab. Kuni lapse 15-aastaseks saamiseni areneb tema südame- ja veresoonkond, mis vajab intensiivsemat liikumist ja treeningut, et vähendada südamehaiguste ohtu täiskasvanueas.

Väikese lapse järjestikune istumisaeg, näiteks joonistades või ekraani vaadates, võiks olla alla 20 minuti. Seejärel võiks tegevust jätkata teises asendis – põrandal või seistes. Ka suurematel lastel on pikemalet võimatu sügavalt keskenduda. Koraks püsti tõusmine parandab aju verevarustust ja mõttetöö saab jätkuda. Sama lugu on täiskasvanutega – maksimaalselt 20–30 minutit, nagu Pomodoro meetod soovitat, ning seejärel väike, kümneminutiline paus.

Seikluste Laegas kutsub lapsevanemaid õpetajatega koostööle. Lapsed ei vaja eakohaseks arenguks maiustusi ja suhkruga magustoite, seega ei peaks neid ka lasteaeda sünnipäevadeks ja jõuludeks tooma. Nii saavad vanemad ise paremini oma lapse magusatarbimist reguleerida. Lasteaias on köögi- ja puuviljad peaaegu iga päev lapse menüüs, sama võiks olla ka kodus. Näiteks võib sibulat või porgandit lisada kotleti sisse, kartuliga koos keeta porgandit või kaalikat või serveerida pasta kõrvale aedviljasegu. Iga inimese organism vajab vähemalt 2–3 peotäit köögivilju ja sama palju puuvilju. Nendest saadakse palju vajalikke vitamiine, mineraale ja kiudaineid.

Lapse iseseisvus ja eneseregulatsioonioskus arenevad lasteaias, luues vundamenti kogu eluks. Kui laps sööb ise, olgugi et aeglaselt ja osa toidust pudeneb maha, õpib ta muu hulgas koordinatsiooni. Endale ise toitu tõstes (alates 3. eluaastast julgelt, kuid mitte väga kuuma sööki), õpib ta planeerima, kui palju ta süüa jaksab ning mida ta sel päeval rohkem või vähem soovib süüa. Ja muidugi maitseb omatehtud söök kõige paremini.

2 aastat ja 4 kuud vana sushimeister.
Foto: erakogu

Põlvamaa delegatsioon viis Ukrainasse järjekordse toetuspaketi ning tutvus kohaliku omavalitsuse elukorraldusega sõja ajal

Põlvamaa delegatsioon külastas Ukraina iseseisvuspäeva ajal pikaajalist koostööpartnerit Kulikivka omavalitsust T rnihi oblasti. Viisiidi keskm es olid kogemuste vahetamine, tutvumine piirkonna arengutega ning õppimine sellest, kuidas kohalik omavalitsus, asutused ja kogukonnad on korraldanud oma igapäevast tööd ja elanikkonnakaitset Venemaa täiemahulise sõja tingimustes.

Põlvamaa delegatsioon koos Kulikivka omavalitsuse esindajatega. Foto: Kulikivka omavalitsus

Delegatsiooni v  rastas Kulikivka omavalitsusjuht **Yulia Posternak**, kes andis ülevaate piirkonna olukorrast, omavalitsuse tööst sõja tingimustes ning viimaste aastate arengutest. Viisiidi käigus külastati lisaks kohalikule omavalitsusele ka Kulikivka lütseumi, lasteaeda ja vabahariduskeskust, kus saadi ülevaade hariduse ja huvitegevuse korraldamisest ning asutuste toimepidevuse tagamisest sõjaolukorras. Samuti kohtuti kohalike k lakogukondadega ning tutvuti piirkonna elanikkonnakaitse ja varjumise korraldusega.

Rahvusvaheliste partnerite toel on piirkonnas taastatud ja renoveeritud haridusasutusi, rajatud koolidesse ja lasteaedadesse varjendeid ning Põlvamaa abiga on toetatud rindel olevate sõduri-te laste ja noorte kultuuri- ja huvitegevust.

„Ukraina toetamise kõrval on meil nende kogemusest väga palju õppida. Näeme siin praktiliselt, kuidas sõja ajal toimivad omavalitsus, koolid, haigla ja kogukonnad ning kuidas on korraldatud elanikkonnakaitset. Need teadmised on v rtuslikud ka meie enda kriisivalmiduse parandamisel. Ukraina on jätkuvalt Venemaa agressiooni all, seetõttu on visiit ja Eesti abi kohapeal tohutult oluline. Ukraina kaitseb kogu Euroopat,“ sõnas R pina vallavanem **Mikk Tarros**.

Viisiidi oluline osa oli ka Põlvamaa inimeste, ettevõtjate ja organisatsioonide toel kogutud järjekordse abipaketi üleandmine. Seekordse toetuse v rtus oli ligi 8500 eurot ning sellega toetatakse muu hulgas rindel viibivate inimeste laste huvitegevust ja kohalikke k lakogukondi, kes aitavad Ukraina sõdureid vajaliku varustusega. Kulikivka omavalitsus tänas eraldi ka Põlvamaa suuranetajaid Ukraina toetamise eest.

Alates Venemaa täiemahulise agressiooni algusest 2022. aastal on Põlvamaalt Ukrainale antud üle 140 000 euro v rtuses toetust. Lisaks rahalisele abile on Ukrainasse saadetud sõidukeid, generaatoreid, k  gitehnikat ja muud vajalikku varustust.

Viisiidi eestvedajad olid R pina Loomemaja juht **Leo K tt** ning kohalik ettevõtja ja volikogu liige **Toomas Heering**, kes on pikaajalised Ukraina toetajad ning aidanud aastaid hoida Põlvamaa ja Kulikivka vahelisi sidemeid ning korraldada Ukrainale suunatud abi.

Ukrainas viibides kohtuti kohalike k lakogukondadega, tutvuti piirkonna taastamise ja igapäevaelu korraldamisega ning mälestati sõjas hukkunuid. Koos kohalike inimestega osaleti ka Ukraina 35. iseseisvuspäeva s undmustel.

Tänavu möödub 56 aastat Põlvamaa ja Kulikivka piirkonna koostöö algusest. Põlvamaa ja selle omavalitsused on Ukrainat toetanud nii varem kui ka pärast täiemahulise sõja algust ning jätkavad koostööd Ukraina partneritega ka edaspidi. Pikaajalised ja vahetud kontaktid võimaldavad ühelt poolt suunata abi sinna, kus seda kõige rohkem vajatakse, ning teisalt õppida Ukraina kogemusest kriisideks valmistumisel ja elanikkonnakaitse tugevdamisel.

Põlvamaa delegatsiooni kuulusid Põlva Vallavolikogu esimees **Indrek K o**, R pina vallavanem **Mikk Tarros**, R pina Vallavolikogu liikmed **Margus Narusing** ja Toomas Heering ning R pina Loomemaja juht **Leo K tt**.

Lisainfo:

Leo K tt
SA R pina Inkubatsioonikeskus / Loomemaja
telefon +372 521 8202
e-post leo@ariabi.ee

Värvide mäng R pina Aianduskooli südames

Tiina L nkur

R pina Aianduskooli aia- ja kalmukujunduse  petaja

Tänavune v rvik llane suvelillede istutusala R pina Aianduskoolis s undis soovist pakkuda kooliperele, külastajatele ja m  dujatele midagi erilist! Aiakujunduse tundide üks teema on v rvi petus, kus käsitletakse palju erinevaid harmooniaid. Ala kujundusidee autorina oli minu eesmärk luua koht, kus värvid, taimed ja inimesed moodustaksid m jusa terviku ning õpitavad k sitlused oleksid näha ja kogeda – sel hooajal veidi reljeefsemas võtmes.

Kujundusidee keskm es oli värvide mõju inimese enesetundele. Soov oli tuua koolikeskkonda rõõmu, energiat ja inspiratsiooni ning näidata, kuidas suvelilled võivad kujundada kogu ruumi meeleolu. Lisaks taimekooslustele rajati alale väikesed terrassid v rviiliste toolidega, et külastajad saaksid peatuda, ümbrust nautida ja kogeda aiaruumi mitte ainult k igupealt vaadates, vaid ka sellesse astudes, istudes. Teine väiksem ala loodi neutraalv rve kasutades, et silmad ja meel saaksid lihtsalt olla ja rohelise-halli foonilt suviselt temperamentset suurt suvikute ala nautida ning hilissuvistest, hiidhirsu pehmetest, tuules   tsuvatest p  ristest paitust ja rahu tajuda.

V rviilise istutusala kujundamisel kasutati rikkalikku soojade toonide ja nende vastandite v rvipalette. Erineva kõrguse, kasvukuju, lehe- ja  ie faktuuri ja tekstuuriga vastandv rvides taimed loovad põnevalt kontrastse vaatepildi. Nagu üks õpilane ütles: „see on liiga kirju, et välja kannatada aga ometi see töötab ja ei häiri“.

Õpetajana saan selgitada, et kui n i-

Foto: Tiina L nkur

teks kollane, purpur, oranž jne on  ies, lehes, varres ja ka mõnes toolis ning saba meenutavaid ja  maraid  isikuid on alal mitmes kohas, siis tänu kordustele tekitab silmale rahu, kuigi tegemist pole kaugeltki rahustavate koloriitide ega tagasihoidlike „sabadega“.

Taimede ettekasvatamise ja istutamise juures olid olulised abilised maastikuehituse- ja aianduse eriala õppijad ning kooli  ppeaia aednikud. Nende panus võimaldas kujundusidee ellu viia ning hoolitseda selle eest, et ala säilitaks oma parima ilme kogu suve jooksul.

K situd on, et kas tulemist vastas ootustele? Kuna tegemist on pika planeerimise, taimede valimise, seemnete varumise ja ettekasvatamise protsessiga, mis algas 2025. aasta novembris, siis kohandusi on tulnud algsest ideest muidugi teha. Toimiva kujunduse üks nipp ongi see, et kui värvi, vormi ja struktuuri ideed on paigas, siis on õnnestumine üsnagi kindel ja muudatused märkamatud. Meil jäi ligi 250 ühikut taimi planeeri-

tust puudu, sest tarnet ei täidetud, seeme ei idanenud jmt olukorrad. Saladuskatet kergitades on hariliku tatra kasutamine olnudki selle puudujäägi kompenseerimiseks, samuti kasutasime lahendusena plaanitud rohkem ettekasvatatud taksonite korduseid. Mõnevõrra ootamatu, aga rõõmu tegev on olnud külastajate hulk, kes leidsid aega tulla kooli iluaeda külastama ja sellest v rvik llusest osa saada ja et rahuliku meelega eestlasele see värvide pillerkaar täitsa meelt mööda on. T aname positiivse tagasiside eest, mida meile edastati erinevaid kolleege ja tuttavaid kasutades, see annab kõigile lisaenergiat.

Suvikute ala näitab ilmekalt, kuidas taimed võivad muuta tavapärase haljasala elavaks kohtumispaigaks ning pakkuda igapäevaselt rõõmu nii kooliperele kui ka külastajatele ning paneb inimesed omavahel suhtlema ja ilust r  kima. „Ilu päästab maailma“ on Dostojevski kirjutanud. Loogem siis ilu nii sõnas, teos kui ka meeles!

Foto: Toomas Heering

Vanad veokad R pinas

Toomas Heering

R pina vanas idukiklubi Karda n nimel

25.-26. juulil toimus R pinas üle-eestiline Vanade Veokate kokkutulek. Seekordse kokkutuleku korraldajaks oli R pina vanas idukiklubi Karda n.

Kokkutulek algas kogunemisega Varbusel Eesti Maanteemuuseumis, sealt liikus kolonn Rahum ele endise Tartu Autode Katseremondit hase tšehhi juurde, kus tehase kunagine juht **Teet Helm** andis ülevaate tehase keerulisest tegevusest nõukogude aja lõpus. Järgmises peatus-

paigas tutvuti R pina Paberivabriku tootmisega. Edasi liiguti suure tehnikahuvilise **Vello Rannaste** talumaale. Vello kogutud vanatehnika tekitas paljudes kokkutulnutes mõnusat äratundmist, muhelemist ja seletamist noorematele, milliste masinatega vanasti tööd pidi tegema. Seejärel peatuti vallamaja parklas, kus ka R pina rahvas sai näha nostalgiat tekitavaid autosid ja busse.  htu lõppes meeleoluka peoga ja paadis itudega R pina rannas.

Eriline tänu muidugi sakslasele **Herbert Kordasele**, kes oma ühesilindrilise kuumpeamootoriga Lanz Bulldog trakt-

origa tuli kokkutuleku otse Saksamaalt. Eriline on see, et ta tuli ise mööda maanteed sõites. Herbert alustas oma matka nädal varem, liikus kiirusega 25 km/tunnis ja iga päev läbis umbes 200 km. Kokku ca 1400 km. R pinast oligi tema kõige kaugem sihtpunkt. Siit liikus ta tagasi läbi Riia Saksamaa suunas.

Suur tänu kõigile fanaatikutele kes hoolimata masinaid purevast roostest ja meeletust kulust selliste masinatega ringi sõita, on ikkagi suutnud vanatehnikat hoida toimivana ja seekord ka R pinasse kohale jõudsid.

Räpina Kogukonna perepäev ja kontsert tõid kokku pered, noored ja kohalikud inimesed

MTÜ Rahumäe Sinilinnud
Räpina Noortekeskus
Räpina Noortevolikogu

20. augustil toimus juba kolmandat korda Kogukonna perepäev ja kontsert, mis tõi kokku pered, noored ja kohalikud inimesed, et veeta üheskoos üks vahva ja tegus päev. Ilmataat seekord küll päikest ja soojust ei pakkunud, kuid hoidis suurema vihma ja tuule meist eemal. Võib-olla oligi nii parem – pilvise ilmaga oli mõnusam ringi liikuda ning keegi ei pidanud liigse palavuse käes kannatama.

Perepäeva üheks suuremaks tõmbumbriks oli seiklusmäng Räpina linnas, kus võistkonnad pidid kaardi abil läbima kaheksa erinevat tegevuspunkti. Igas punktis ootas ees uus ülesanne ja võimalus midagi põnevat proovida. Kaartide jagamise ja võistkondade registreerimisega tegeles

Liis-Marielle.

Madalseikluspargis tuli ühel pereliikmel läbida rada, õhupüssipunkti õpetas Räpina rühma kodutütar **Reti** turvaliselt relva, sealhulgas õhupüssi käsitlemise ning märklehte laskma. Rõõmu jätkus eriti väikesematele osalejatele, kui sihtmärk tabamuse sai ja must märk alla kukkus. Räpina staadionil sai proovida tulerattaga võistlust ja võistluse võitjaks osaleja **Andri** valvsa pilgu all ka veidi vimkaga takistusrada – seekord tuli hakkama saada ujulestadega.

Räpina Noortekeskuses sai **Maris Irbo** juhendamisel meisterdada perepäeva lipu või rinnamärgi. Lisaks toimus noortekeskuses noorte neidude **Missy** ja **Karina** juhendatud kokanduse õpituba ning heategevuslik kirbukas. Juba teist aastat tegime koostööd ka Räpina valla Keskraamatukoguga, kus tuli võistkonnal lahendada erinevaid ristsõnu ja nuputamisesandeid.

Kaurimäel ootasid osalejaid aga vibulaskmine ja discgolf. Kõik pereliikmed said Kagu Vibuklubi juhendamisel proovida vibulaskmist ning seejärel oma täpsust discgolfi ketastega. Kõigil võistkondadel, kes läbisid kõik kaheksa punkti, oli võimalus osaleda päeva lõpus toimunud loosiauhindade loosimises, mitmel tegevusel olid ka eriauhinnad.

Päeva jooksul jagus tegevusi igale vanusele. Laste nägusid kaunistasid

vahvate näomaalingutega **Mia Carola** ja **Lisete**, väiksemad said lustida ponisõitudel ja batuudil ning toredaid hetki jäädvustada fotoboks. Pisikestega mängis ja lustis **Maarja Pastak**, kes tegi neile soovi korral ka glittersatood. Mõmmikalli ja kommi sai karuks kehastunud **Stenilt**. Samuti oli populaarne Kaitseliidu kastiautoga sõitmine linnatänaval.

Sel aastal oli perepäeval esmakordselt avatud ka noorte müügiala, kus noored said ise pakkuda ja müüa enda valmistatud tooteid ning suhkruvatti.

See oli noortele suurepärane võimalus proovida kätt ettevõtlikkuses, müügitöös ja oma loomingut tutvustamises. Lisaks avati noortekeskuse kohvik, kus olid noortele abiks tublid juhendajad **Tiina** ja **Martin**. Kohviku tulu annetati samuti TÕ Kliinikumi Lastefondile harvikaigustega laste toetuseks. Muusikalist meeleolu hoidis kogu päeva üleval DJ Vaan ehk **Kristi Vaan**, kelle valitud muusika andis sündmusele mõnusa ja energilise rütm.

Päeval oli rõõm võõrustada ka JJ-Street tantsukooli, kes tutvustas oma tegevusi, viis läbi õpitoa ning rõõmustas publikut kolme vahva tantsunumbri. Räpina Muusikakoolist astusid üles **Gete-Ly Vija**, **Lemme Salf**, **Laureen Marie Piir** ja **Karl-Markkus Rebane**. Päeva lõpetasid akustilise kitarriga **Johanna Randmann** ning **Beatrice** koos tantsutüdrukutega.

Suur osa päeva õnnestumisest sõltus ka tehnilisest poolest. Heli ja muu tehnika eest hoolitsesid Helimix OÜ tublid ja asjalikud noormehed **Rando Parrol** ja **Art Vizel**.

Meie jaoks on oluline, et perepäev ei oleks ainult tore koosviibimine, vaid kannaks endas ka head mõtet. Seetõttu annetasime kogu ürituselt saadud tulu Tartu Ülikooli Lastefondile, et toetada harvikaigustega laste ravi ja nende peresid.

MTÜ Rahumäe Sinilinnud, Räpina Noortekeskuse ja Räpina Noortevolikogu poolt suur, suur aitäh kõigile vabatahtlikele ja abilistele, kes oma aega, teadmisi, energiat ja abikäsi panustasid.

Samuti suured tänud kõigile esi-

nejatele, juhendajatele, koostööpartneritele, lapsevanematele, peredele ja kõigile, kes perepäevale kaasa elasid. Just tänu teile sünnivad sellised päevad, kus on koos tegutsemisrõõm, muusika, naer, õppimine, ettevõtlikkus ja hoolimine.

Kolmas Kogukonna perepäev on selleks korraks küll läbi, kuid loodetavasti jääb sellest kõigile osalejatele kaasa palju häid emotsioone ja ühiseid

mälestusi. Kohtumiseni juba järgmisel Räpina Kogukonna Perepäeval 20. augustil 2027!

Perepäeva tegevusi viidi ellu mees- ja elukeskkond koostööprojekti „Lõuna-Eesti ettevõtluslikud noored (LEEN)“ vahenditest. Tegevust kaasrahastas Euroopa Liit ning toetust saadi ka Räpina Kultuurkapitalilt.

Mängude päev Aravu rahvamaja juures

Tea Tenson
Räpina Valla Kultuur
kultuurikorraldaja

Traditsiooniline mängude päev Aravul tõi kokku hulgaliselt discgolfinust. Taasiseseisvumispäeval aset leidnud sündmus tähistas tänavu juba viiendat aastapäeva. Aastatega on kohalikust algatusest kujunenud oodatud spordipäev, kus tänavu võeti mõõtu pikemal ja keerukamal discgolfirajal.

Kui esimestel aastatel mängiti Aravul peamiselt tänavakorvpalli ja lauamänge, siis nüüdseks on ürituse põhirõhk nihkunud discgolfile. Spordiala areng rahvamaja ümbruses on olnud kiire. Algas aastate ühe-kahe korviga harjutusalast on tänaseks saanud põnev ja tehniline üheksa korviga võistlusrada. Tänavune pikem ja raskem rada pani proovile ka kogenumad mängijad.

Päikesepaisteline, kuid kergelt tuuline ilm võistlejaid ei heidutanud. Kohale saabus 19 mängijat lähedalt ja kaugemalt. Osalejate seas oli nii professionaale kui ka harrastajaid. Võistlus kulges tasavägiselt ja mitmes kategoorias tuli parimad selgitada põnevate ümbermängimiste käigus.

Naistest võitis tasavägisel esikohalahingus ümbermängimisega võidu **Laura Pärn**. Teise koha saavutas **Pilleriin Sillakivi** ning kolmandaks tuli

Triinuliis Sillakivi.

Harrastajate klassis näitas kindlakäelist mängu **Tauno Pappel**, kes saavutas esikoha. Teisele kohale platseerus **Valdur Truija** ning kolmanda koha viis koju **Joosep Truija**.

Meistrite klassis käis tihe rebimine. Ümbermängimise tulemusena krooniti võitjaks **Veiko Grab**, kes edestas napilt **Mart Paed**. Kolmanda koha saavutas **Romet Rammo**.

Mängude päeval said ka pered väiksemad saalis mängida erinevaid lauamänge ja joonistada. Võistluse puhkepausil said mängijad ja pealtvaatajad keha kinnitada. Pakkusime osalejatele sooja teed ja koduseid lihapiirukaid.

Sündmuse õnnestumise taga on pühendunud meeskond. Eriline tänu kuulub **Rainer Pungarile**, kes on olnud võistluse peakorraldaja ja mootor kõigil viiel aastal.

Loomulikult ei saaks sündmus toimuda ilma toetajateta. Korraldajad tänavad südamest partnereid ja sponsoreid: Räpina vald, OÜ Latikas, Roosi discgolfpark, Tõnn ja Play Discgolf Club.

Aravu mängude päev on tõestanud oma vajalikkust kohaliku kogukonna liitjana. Korraldajad loodavad traditsiooni kindlasti jätkata ka järgmisel aastal ning ootavad siis rajale veelgi rohkem osalejaid ja huvilisi.

Rāpina sadamas süüdati muinastuled

Ragne Nazimov

Rāpina sadama perenaine

29. augustil tähistati Rāpina sadamas taas muinastulede ööd. Traditsiooniliselt süüdatakse augusti viimasel laupäeval veekogude ääres lõkked, meenutamaks muistset tava, mil märgutulesid kasutati teelolijatele märguandmiseks ja omavaheliseks suhtlemiseks.

Muinastulede öö on tänapäeval kujunenud ilusaks rannarahva traditsiooniks, mis väärtustab merd ja veekogusid ning ühendab inimesi. Sel öhtul saadakse kokku, veedetakse ühiselt aega ja mõeldakse veekogude tähtsusele, mida rikastavad erinevad kultuuri- ja muusikaprogrammid.

Rāpinas on muinastulede öö tähistamisest saanud juba aastepikkune traditsioon ning ka tänava kogunes sadamasse rekordiliselt huvilisi. Öhtu algas kahe sadama mootorpaadi sõiduga Värskasse, et uudistada ja imetleda sealseid kauneid vaateid. Hoolimata üsna tuulisest ilmast kulges sõit meeleolukalt ja turvaliselt.

Kell 19.30 kohtusid paadid Rāpina sadamast ligikaudu kahe kilomeetri kaugusel, et moodustada ühine laevade rongkäik ja pakkuda kaldal viibijatele meeldejäavat vaatepilti väikelaevade kodusadamasse saabumisest. Turvalisuse tagamiseks asusid rongkäigu eesotsas purjekad, kes jõudsid rahulikult oma kaikkohale. Kui laevad muulide vahelt sadama akvatooriumile jõudsid, teritas neid rõõmsameelne publik. Öhtusele sündmusele andis müstilise ja meeleoluka muusikalise tausta **Alice Vōsu**, kelle looming sobis muinastulede öö atmosfääri suurepäraselt. Laevade saabumine pakkus tõeliselt kauni vaatepildi. Mitmel alusel olid süüdatud tulukesed ja tõrvikud, mis lisasid öhtule just muinastulede ööle omast müstikat ja pidulikkust.

Kuigi plaanitud hilisõhtuseid sõite sadama mootorpaadiga ei olnud tehnilistel põhjustel võimalik teha, ei lasknud külalised meeleolul langeda. Pidulikkus jätkus Sadamakohvikus, kus akustiliselt kitarri esines **Viljar Anier**. Tema suurepärase hääli ja tuntud kaasahaaravad lood meelitasid inimesed tantsupõrandale ning peagi täitis see tantsijatega. Kohvikus pakuti külalistele head ja paremat, sealhulgas kohalikku maitset, ning mõnus meeleolu püsis öhtu lõpuni.

Suur tänu Alice Vōsule ja Viljar Anierile suurepärase muusikalise programmi eest, kõigile kai rentnikele, kes aitasid kujundada öhtust ilusa vaatepildi, ning loomulikult kõigile külastajatele, kes muinastulede ööst osa said.

See öhtu näitas taas, et oleme Rāpina sadamas õigel kursil ja üheskoos sünnivad ilusad sündmused, mis toovad inimesed vee äärde kokku.

Rāpina Sadamakohvik jääb septembri lõpuni avatuks tavapärasel suvistel lahtiolekuaegadel. **26. septembril 2026 toimub navigatsioonihooaja lõpupidu.**

Kohtumiseni Rāpina sadamas!

Foto: Ragne Nazimov

Foto: Marko Kajasalu

Pääsna küla tegusad 55+ inimesed kogusid Lätist inspiratsiooni ja rahvusvahelisi kogemusi

Pääsna küla 55+ grupi nimel
Riina Tepaskind

Pääsna küla inimestel, kel aastaid 55+, on elukogemust palju, kuid uudishimu maailma vastu pole kuskile kadunud. Otsustasime igapäevaste toimetuste kõrvalt aja maha võtta, avardada pilku ka väljaspool koduvärskeid ning koguda rahvusvahelisi kogemusi. Meie sihtmärgiks sai Läti kaunis Cēsise piirkond – koht, kust leidsime nii uusi sõpru kui ka väärtuslikke ideid kodukandi elu rikastamiseks.

Et meie reis saaks just täpselt selline, nagu olime planeerinud, oli suur roll meie giidil **Sigital**. Suhtlesime temaga põhjalikult juba enne reisi ning ta oli täpselt ära tabanud meie soovid – programm oli ette valmistatud äärmiselt hoolikalt ning kohtumised kohalike ettevõtjatega olid haruldaset inspireerivad. Kogu reisi vältel hämmastas ja võlus meid kõiki kohalike inimeste tohutu optimism, ettevõtlikkus ja pühendumus. Muljeid kogunes kahe päeva jooksul tõesti palju!

Meie teekond algas 20. augusti varahommikul, kui saabusime kaunis Cēsise piirkonda. Esimene peatuspunkt oli Kalna Palsi talu, kus pererahvas kasvatab ürte ning valmistab neist mitmesuguseid koduseid ürdikastmeid ja maitseaineid. Talu kõrges ja avaras kasvahoones ootas meid rikkalik ja ülimalt maitsev hommikusöök. Kasvahoone ise oli muljet avaldava konstruktsiooniga – meie grupi ehitusspetsialistid käisid seda huviga uurimas ning võimsaid kaari üle vaatamas. Hiljem selgus aga tõsiasi, et Lätis on selliseid kasvahooneid pea igal suuremal aiapidamisega tegeval majapidamisel ja tihti peale lausa mitu tükk! Lisaks üllatas meid pererahva loovus: nii palju erinevaid võimalusi tšilli serveerimiseks juba hommikusöögiks, huvitavad maitsekooslused kastmetes ja hoidistes, koostööprojektid Brasiiliasse usulistel ja majanduslikel põhjustel 1890.–1920. aastatel väljarännanud lätlastega, et hoida au sees läti keelt, laultraditsioone ja pärandit.

Järgmisena seadsime sammud Lieloga tallu, mis on tuntud arbuuside, melonite ja salatite ning muu maitserohelise kasvatamise poolest Läti karges põhjapoolses kliimas. Salatite kasvatamise süsteem oli tõeliselt nutikas. Ehkki kasutatud materjalid – tavalised ehituspoest kättesaadavad torud – polnud midagi ebatavalist, oli lahendus ise täielikult perenaise enda välja töötatud idee tulemus. See lihtne, aga ge-

Foto: erakogu

niaalne süsteem avaldas meile nii sügavat muljet, et soovitasime tal sellele kindlasti ametliku patendi võtta! Talu tegeleb ka fermenteeritud toodete valmistamisega, mida saime põneva talutuuri ja degusteerimise käigus ise proovida.

Päeva teises pooles külastasime pereettevõtet Labas Saknes, mis toodab tervislikke kõõgiviljakrõpse ja looduslikke suupisteid. Ja arvake ära, mis toorainest? Õige vastus on, et porgandimahla pressimisjääkidest. Perenaine jagas meiega oma inspireerivat lugu brändi loomisest ning sellest, kuidas tervislikku eluviisi samm-sammult edendada.

Esimese päeva väarikaks lõpetuseks külastasime Cēsu maize pagarikoda, kus meid võttis vastu noor ja entusiastlik pagar. Ta jagas meile õhtralt tarkust traditsioonilisest leivaküpsetamisest ja kohaliku tooraine väärtustamisest, keskendudes speltanisule. Spelta ehk kaspia nisu on üks vanimaid teadaolevaid teravilju, mis on tänapäevase nisu tervislikum ja ürgsem eelkäija. See sisaldab rikkalikult kiudaineid, vitamiine ning mineraalaineid ja on kehale palju kergemini seeditav. Sai me maitsta erilisi leibu ning väärtuslikke teadmisi spelta kasulikkusest.

Pika ja elamusterohke päeva järel ootas meid ees väga eriline sündmus, pidulik Eesti taasiseseisvuspäeva õhtusöök. Restorani H.E. Vanadziņš Ziemeļu restorāns omanik tegi selle öhtu meie jaoks erakordselt meeldejäavaks – meid võttis vastu Eestile pühendatud, rahvusvärvides ja sümbolilika kaunist kaetud laud. See oli

liigutav vastuvõtt, mis pani väsitavale päevale tõeliselt mõnusa ja piduliku punkti.

Teisel reispäeval, juba tagasiteel kodu poole, külastasime kohta nimega Maizes mājas (Leivamaja), kus perenaised on kohaliku kogukonna tõelised eestvedajad. Seal juttu puhudes leidsime kiiresti palju ühiseid teemasid ning hämmastavaid sarnasusi meie endi Pääsna küla toimetamisega. Kogemuste vahetamine oli nii vahetu ja soe, et pole üldse võimatu, et meie järgmistel küla tegemistel võib juba ka naaberrahvast kohata!

Enne koju jõudmist peatusime veel Raunas asuvas Siera Rāžotne juustu- ja pastatehases, mis pärjati 2017. aastal piirkonna edukaimaks ettevõtteks. Tegemist on samuti pereettevõttega ning see on ainus koht kogu Baltimaades, kus valmib legendaarne roheline juust.

Lisaks inspireerivatele kohtumistele oli kogu reisi juures oluline ka see, et saime kaks päeva lihtsalt koos olla. Rääkida, naerda, uusi kohti avastada ja vaadata, kuidas teised inimesed oma kodukohas toimetavad. Väikeses kogukonnas on selistel käimistel oma väärtus.

Ja kui keegi nüüd küsib, mida me Lätist kaasa toime, siis vastus on lihtne: natuke uusi teadmisi, mitu head ideed, palju uusi sõprussuhteid ja päris mitu põhjust öelda: „Aga teeks õige siin ka niimoodi!“

Pääsna küla õppereis sai teoks MTÜ Piiriveere strateegias sisalduva ESF+ meetme „Sotsiaalne kaasatus“ abil. Suur tänu! Samuti täname Tuuliku reise ja bussijuht **Ennu**, kes meid turvaliselt sõidutas.

Rāpina Jazz 10

Anton Kogan

Rāpina Jazz korraldusmeeskonna liige

Tänavu juba kümnendat korda toimunud festivali esimesel päeval, 8. augustil sai Sillapää lossi suure saali laval näha Rāpina valla noorte puhkpilliorkestrit, mida juhatab **Artur Kiik**. Kontserdil kõlasid **Karl Kütmanni** ja **Märt Reinvee** spetsiaalselt kohalikule orkestrile seatud igihaljad hitid.

9. augusti galakontserdil, mis toimus Sillapää lossi prantsuse aias, astusid üles esimese, 2016. aasta festivali külalised – Lõuna-Eesti noorte bigbänd „Livland“ ning nende sõpruskollektiiv bigbänd „Sigulda“ Läti Vabariigist.

Rāpinas toimuva jazzmuusika festivali eesmärk on puhkpillimuusika populariseerimine ning erilistel koostööde

Foto: Toomas Heering

tutvustamine Rāpina publikule. Aastate jooksul on festivali lavadel olnud võimalik nautida palju erinevaid koosseise, sealhulgas Tartu saksikoori, Avinurme, Valmiera ja Ruhja puhkpilliorkestreid, Valga, Valmiera ja Mõisaküla bigbände,

erinevaid puhkpilliansambleid Lätist ja Eestist. Festivali püsitoetajad on SA Rāpina Kultuurkapital, Rāpina Koduloo- ja Aiandusmuuseum, Rāpina Muusikakool ning trompetist **Toomas Heering**.

Kohtumiseni järgmistel festivalidel!

Oi külad, oi kõrtsid.....

Marju Lodi
Murelite tantsija

...kust rändasid läbi Eideratta ja Murelite tantsijad. Sest meie ammune tuttav giid **Ludmilla Alver** oli just selliselt marsruudi koostanud. Et sõit poleks liiga igav, kulgesime Põhja-Eesti poole mööda Piibe maanteed ja loomulikult oli Ludmillal palju huvitavat pajatada teele jäävatest asulatest ja Vooremaast.

Loode-kagu suunalised voored on tekkinud pärast jääaega. Legend räägib nendest kui Kalevipoja künnivagudest. Samas suunas piklikud on ka järved voorte vahel. Vooremaa mitteametlikuks pealinnaks võib pidada Jõgevat, mis kannab ka küüslaugu-, külma (-43,5 kraadi) ja tanklapealinna nimetust – väikeses linnas leidub lausa neli tanklat. Siin aretatakse sorte, toimuvad naiste tantsupeod ja korraldatakse jääpurikavõistlust – vastavalt ilmale kas purikat kasvatades või sulatades.

EMUMÄEL oli plaan uudistada puujuurtest meisterdatud emumemme koda, kuid kahjuks oli aeg sellest võitu saanud ning alles vaid koja ase. Kuid vaatetorni ronisid julgemad siiski, olgugi et torn pisut kõikus. Matkaraja äärt kaunistasid puujuurtest ja okstest meeleolukad skulptuurid.

ÄNTU SINIJÄRV – selgeim vesi, 8 meetri sügavusel põhjas hõljuvad määndvetikad paistavad korallidena. Kaldad soised, ootsuvad, ümber järve saab mõnusalt matkata.

VÄIKE-MAARJA – sajupealinn. 1996. aastal sadas 57 tundi järjest! Siit on pärit tuntud mehed **Lurich** ja **Baruto**.

ASSAMALLA – burgeripealinn. Umbes 100 elanikuga külas asetsevad kaks burgeriputkat teine teisel pool maanteed. See on ümbruskonna vanim küla, millest üle käinud väga palju lahinguid.

VIITNA kõrts, kuhu lõunaks jõudsite, on Eesti suurim puust kõrts, mis mõnel talvekuul suletud, kuid bistroos jätkub kliente aastaringelt. Kõrts asetseb teede ristumiskoha lähedal ning lihtne ja kodune toit tõmbab alati ligi. Kõrtsiruum on sisustatud taluaegsete tööriistadega, nurgas heintega vanker, lae all lindude topised, viljavihud, laual toekad savist toidunõud. Etteöeldult – kõigis kõrtsides mängis taustaks rahvalik muusika (Kukerpillid, VLÜ, Untsakad).

SAGADI mõis, mida haldab RMK, on koos kõrvalhoonetega hästi korrastatud. Mõis kuulus pea 200 aastat **von Focki** suguvõsale. Siin on filmitud mitmeid ekraaniteoseid. **A. Küti** sulest on ilmunud mitu raamatut teemal „Sagadi paruni mõrvalood“. Legend räägib mustast daamist, kes võib vahel kummitamas käia. Mõisahärra armastas oma prouat niivõrd, et lasi üheks sünnipäevakingiks talle ainsa ööga talumeestel lõpmatuskujulise tiigi kaevata. Mõisa peahoones on asunud kool, endises ait-tõllakuuris saab praegu metsamuuseumi külastada. Seal võib vaadata loomade-lindude topiseid, kuulata nende hääli, uudistada endist ja kaasaegset metsatehnikat ja -töötlust, lõõgastuda loodushääle toas; proovida, millise loomaga võidu suudad joosta. Lisaks mitmed interaktiivsed ekraanid, millelt kuhjaga teadmisi ammutada.

KÄSMUT teatakse kaptenite külanä. Siitkaudu toimis hea kaubavaheus Soomega, kuna siinsete sadamate sügavus ulatub 12–27 meetrini. Meremuuseumi giid **Aarne Vaik** korraldas meile majas vahva ringkäigu. Ta pani tööle aurumasina mudeli, näitas meremeeste nutikaid abivahendeid (žiletiteritaja, habemekamm...). Selle küla meremeestel oli kindel põhimõte: teenitud raha ei viidud panka ja laenu ei võetud. Korralik laev tasus end ära juba peaaegu aastaga. Siin asu-

nud merekoolist on maailmameredele läinud palju mehi. Muuseumis asuv väike purjekas oli rannaküla poistele õppematerjaliks – kui kõik sõiduvahendi osade nimed ja tähendused selged ning jõudsid maketi vee äärde viia, võisid jungana tööd saada. Lisaks sai uudistada kapteniproua tuba, saalituba (toimuvad mitmed koosolemised, kontserdid, töötoad), kunstituba. Õuealal on istumispäik, kaluripaak, päästelaev, paadikuur, suur kivi, mille otsa ronida, tuletorn, koobassuitsusaun... Uudishimulikele avastamist jätkub.

ALTJAS vaatamise taastatud võrgukuu, Suurkivi, mille tagant rannarahvale olevat lapsed toodud – seetõttu ka Titekiviks kutsutud. Ka selles kalurikülas käis muiste suur kaubavedu, põhilastiks puit ja sool. Taas matkarada, majad kahel pool külatänavat, vaikus ja meri. Altja kõrtsi ees on kurb ja mõtlemapanev infotahvel, kus pildid ja tekst küüditamisest ja põgenemisest punavõimu eest. Altja kõrts on taastatud vana kõrtsi põhjal. Hoonel on rookatus ja lihtne disain. Pakutakse ehedat kodumaist toitu – mulgi- ja kruubipuder, kalatoidud, must leib. Oht üle süüa!

Sagadi mõisa juurde jõudsite õhtul tagasi, et hostelis ööbida. Enne und ja lõõgastavat sauna võis pargis jalutada. Käisime mõisaprouale kingitud tiigi ääres, kiikusime, külastasime triiphoonet, milles preili istumiskoht lauakese ja teeserviisiga. Imetlesime lilleaeda ja saagikaid marjapõõsaid (korje oli keelatud), uudistasime putukahotelli (elanikud tundusid puhkusel viibivat) ja lindude pesakaste. Aktiivsemad said läbi proovida kõik vabahujõusaali parkümmend harjutust. Puu all peitus pirakas murumuna.

Peale hommikusööki Sagadi restoranis saime energiat kasutada matkaks **MAJAKIVI** juurde. Buss viis ikka lähemale ka. Majakivi on suuruselt Eesti kolmas rändrahn – kõrgust 7 meetrit, maht 584 kuupmeetrit – siia mahukski 2–3 tuba ära. Igast punktist on kivi ülalt laiem kui alt. Kuigi pisut vihmane, julgesid paljud trepist üles ronida ja end kivikuningana tunda.

HARA lahe piirkond, nagu ka kogu Soome lahega piirnev rannikuala, oli okupatsiooniajal keelutsoon. Seda enam, et Hara lahes paiknes allveelaevade baas (valmis 1956. aastal), kuna sügavus ulatub 100 meetrini. Loomulikult oli territoorium rangelt salastatud ja mitmekordse valvega. Tegelikult teostati siin allveelaevade demagnetiseerimist, et muuta laevad magnetmiinidele nähtamatuks. Mida rohkem peatusi, seda rohkem magnetit kogunes. Protseduur kestis 4–5 tundi. Baasis uuriti ka laevade füüsikalisi välju. Kai ehitusel on kasutatud Siberi lehist kui mädanemisele vastupidavat puitu, aga loomulikult ka tublisti betooni. 1992. aastal koos Vene vägede lahkumisega koliti baas Primorskisse. Peale seda tulid hordidena kohale metallikratid. Lühiajaliselt oli Eesti teisel kohal maailmas värviliste metallide ekspordis. Praegu kasutatakse sadamat aktiivseks puhkuseks, korraldatakse kontserte, on ööbimisvõimalus.

Läbi Lokska linna (Eesti põhjapoolsem) viis meid tee järgmise kalurikülla. **VIINISTU** on ajaloo nende seas jõukamaid. Siitkaudu toimis sõbrakaubandus Soomega, sealhulgas piirituse salakaubavedu, millest teenitud

Kivist kohvid Viinistus sõjapõgenike mälestuseks. Fotod: Marju Lodi

rahadega ehitatud majad sarnanesid Turu saarestiku omadega. Piiritusevedajate rahastusel ehitati 1928. aastal koolimaja. Viinistus asus kunagise Kirovi Näidiskalurikolhoosi osakond (kalastamine, konservid). Kala kasutati ära viimseni – mida karpi ja suitsuahju panna ei sobinud, sellest tehti liimi, šampooni sõjaväelastele, kalapastat sigadele. Kaduma läks vaid lõhn. Edukas ja jõukas kolhoos töötas 40 aastat. Selle üks direktor **Osakar Kuul** oli väga õiglane, töökas ja nõudlik. Kolhoosil olid oma töökojad, kalakasvatuse seadmed, taaratsehhis karpide tootmisliin, püünisettehnh, puidutsehnh, ehitus- ja remondikontor. Tegeldi ka karusloomakasvatusega. Kolhoos laius Tallinnast Kundani kogu põhjarannikul koos lähedamate saartega.

Meie eesmärk oli aga külastada Viinistus **Jaan Manitskile** kuuluvat erakunstimuuseumi. Härra isiklikult tuli meile giidiks. Näitas maale ja rääkis lugusid, millest tema kogu alguse sai ja kuidas teised pintsliteosed tema juurde on jõudnud. Oli õpikust meelde jäänud Viiralti teoseid, omapärase stiiliga **Jüri Arrakule** kuulus lausa terve tuba. Siin majas on maalid, mis omanikule väga meeldivad või millegagi kõnetavad. Kunstimuuseum asub kalurikolhoosi endises külmhoones ja veemahutites. Lisaks nendele ostis Manitski ka muud majandi pankrotivara, näiteks katlamajast on tehtud kontserdisaal. Vitaalne vanahärra (84-aastane) on energiat täis, olles kohapeal suurim töondaja. Ta on asutanud suveteatri, ehitanud restorani ja hotelli, plaanides mölgub konverentsikeskus. Suurem osa tema edukusest on saanud tasustatud ABBA finantsjuhi ametis olles. Meie ringkäigu lõpus tegi ta ettepaneku minna vaatama väikese kiriku omapärase altarimaali. Usukauge inimesena läksin kirikusse eelarvamusega, kuid kohale jõudes üllatusin siiralt: lõuendiks umbes 1 × 2 meetrine aknaklaas ning pildiks aknatagune meri kogu oma eheduses,

kaugemalt paistmas Mohni saare metsaviirg. Kauneim altarimaal – nentisin endamisi. Õuel olid piirde taga kivist kohvid – mälestuseks neist, kes läksid igaveseks silmapiiri taha...

Kõrtsidest viimasena astusime Palmse kõrtsi – ikka einestamise eesmärgil. Siingi oli seintel taluaegseid tööriistu, lisaks tarkuseteri ja õpetusi, nurgas puust taluloomad.

PALMSE mõis on taastatud koos kõigi 36 hoonega. Siin on 38 kilomeetrit pargiteid. Mõisakompleksi rajamist alustati **Gustav von der Pahleni** ajal 1697. aastal. Ehitus soikus Suure Näljahäda, Põhjasõja ja katkuepidemia ajal. Avaras vestibüülis, mis sai oma kujunduse 1785. aastal, võttis meid vastu giid **Maarika**, kes oma humoorika jutuga näitas kogu härras-temaja uhkust. Muuhulgas saime teada, et just **Alexander von der Pahlen**, kes ka talurahva seas väga lugupeetud, oli siin esimese raudtee looja – Paldiskist Venemaale tuli ju palju kaupa vedada (viin, puit, tellised, nuumhärjad). Kogu von Pahlenite suguvõsa oli kunstiandega, **Olga Julie** aga eriti. Suurem hulk tema teoseid kujutab loomi ja loodusvaateid.

Kogu seda Lahemaa rahvusparki südant – Palmse mõisa peab lihtsalt ise nägema, soovivatalt koos giidiga, et paremini mõista ja teada saada kogu põnevat ajalugu. Siin käibki palju erineva taustaga külalisi, ka välismaalt, kes ei mõista paljutki, mis meile on ja oli igapäevane.

Tagasiteel rääkis Ludmilla Eesti perenimede saamisloost ning kuna sõitsime taas Piibe maanteel, siis selles mõisas sündinud **Karl Ernst von Baerist**. Üllatusime väga, et oma teadustöös „Eestlaste endeemilistest haigustest“ peab ta nende põhjuseks viletsat elu, harimatust ja laiskust... Aga siis oli alles aasta 1814. Hilisemates töödes tegi ta palju kasulikumaid uurimusi.

Toreda giidi saatel sai ka Põhja-Eesti kagunurga inimestele lähedasemaks.

Tuba Sagadi mõisas.

 iged taimed ja tegusad inimesed annavad linnale oma n o

Meriliin Vahesaar
R pina Rahvaleht

Kui R pina linnas ringi liikuda, j  avad silma lopsakad lillepeenrad,  itsvad taimed ja hoolitsetud haljasalad. Ilus linnapilt ei sünni aga iseenesest. Selle taga on inimesed, kes teavad, milline taim millisesse kohta sobib, millal on õige aeg lõigata ja rohida ning kuidas taimede eest hoolitseda.

Alates 2023. aastast on R pina linnas suvehaljastuse eest hoolitsenud **Jaanika J risoo** koos oma abikaasa **Tarmo J risooga**. Nende koost  os saavad kokku Jaanika teadmised ja nägemus haljastusest ning Tarmo praktilised oskused ja f  isiline jõud. „Tegelikult on meid kaks – mina ja minu mees ning kolleeg Tarmo. Alates 2023. aastast oleme koos pakkunud R pina linnas suvehaljastuse teenust. Ilma Tarmo meheliku jõu ja praktiliste oskusteta ei suudaks ma seda tööd kindlasti üksi teha. Paljud tööd nõuavad f  isilist jõudu ning koos t  endame teineteist hästi – minul on rohkem teadmisi ja nägemus haljastusest ning Tarmo aitab ideed päriselt teoks teha.“

Huvi taimede vastu tekkis Jaanikal juba noores eas. Selle juurde viis teda ema eeskujuga, kes tegeles ja tegeleb siiani oma aias köögiviljade kasvatamisega. Jaanika ise kaldus rohkem iluaian-duse poole. „Tihti juhtus, et t  stsin aias taimi ümber, sest ma ei olnud rahul sellega, kuidas kõik välja nägi. Ilu enda ümber on mind tegelikult alati k  itnud.“

Ka R pina Aianduskooli jõudis Jaanika tänu emale, kes pärast keskkooli soovitas tal just sinna õppima minna. Esialgu tundus see mõte talle aga üsna v  oras. „Mäletan siiani selgelt enda reaktsiooni – mina ja R pina? See ei kõlanud minu jaoks üldse loogiliselt. Hakkasin asja uurima ja lõpuks läksingi R pina Aianduskooli  ppima. Võib öelda, et just seal tekkis minus suurem huvi aiakujunduse vastu.“

Olulise kogemuse sai Jaanika ka praktilal Tallinnas Kivisilla O  -s, kus ta nägi esimest korda terviklikku pilti maastikuehitusest. Talle meeldis t  , mille tulemust saab oma silmaga kohe näha. „Juba siis nägin, kuidas ka lihtsa aiahoolduse tulemusena võib aed muutuda imeilusaks. See oli minu jaoks ka kiire viis tulemust näha – teed midagi ära ja muutus on silmaga nähtav.“

Loomuliku jätkuna lõpetas Jaanika 2015. aastal Eesti M   ilukooli ning 2017. aastal läks tööle R pina Aianduskooli kutse petajaks. Samal ajal tekkis tal R pinas eraaed, mida ta hakkas hooldama. Just sel ajal soovitas **Urmas Roht** Jaanikal proovida ka R pina linna haljastuse tegemist.

Kuna t  omaht eraeades kasvas aja jooksul nii suureks, et Jaanika ei suutnud enam kõike üksi teha, liitus temaga Tarmo. Nii loodi oma ettevõte Astrantia O   ning tänaseks rajavad ja hooldavad nad kahekesi R pina linnaruumi haljastust.

R pina ja Aianduskooli võiksid rohkem kokku kasvada

Professionaali pilguga R pinat vaadates

märkab Jaanika eelkõige seda, et linna ja siin tegutseva aianduskooli võimalused ei paista tema hinnangul linnapildis piisavalt välja. „Mina m rkan eelkõige seda, et R pinas on võimalik õppida aiandust, kuid linnapildis see alati välja ei paista. Minu arvates võiks R pina linn rohkem olla R pina Aianduskooli nägu. Selgelt on näha, et R pina linn ja R pina Aianduskool omavahel väga palju koostööd ei tee – pigem ajavad kõik oma asja.“ Jaanika arvates on sellest kahju, sest potentsiaali on palju. Oma tegevusega on ta püüdnud seda võimalust vähemalt natuke rohkem kasutada, et R pinas oleks linnahaljastust, mida inimesed saaksid märgata ja imetleda. „Minu jaoks võiks R pina olla linn, kus aiandus ei ole ainult koolis õpetatav eriala, vaid midagi, mis paistab välja ka linnapildis ja annab linnale oma n o.“

Rääkides R pina kõige ilusamast haljastuslahendusest, toob Jaanika esile R pina mõisa pargi. Seal meeldib talle just see, kuidas haljastus sobitub kokku paiga ajaloo ja milj  oga. „R pina mõisa park, kus on mõisale omane roosipeenarde h  ng. See on mõnus koht, kus aeg maha võtta, jalutada ja mõtiskleda. Mulle meeldib seal just see, et haljastus sobib kokku ümbritseva ajaloo ja milj  oga ning tundub selle koha loomuliku osana.“

Ilus taim ei ole veel hea haljastus

Kui küsida, millist lille või taimet võiks R pina avalikus ruumis rohkem olla, nimetab Jaanika hortensiaid. „Arvan, et hortensiaid võiks avalikus ruumis rohkem kasutada, sest need on ilusad ja annavad linnaruumi pehmust. Samas ei saa päris üheselt öelda, millist taimet peaks rohkem olema, sest kõik sõltub kasvukohast. Kui kasvukoht ja tingimused on paigas, siis on iga taim ilus. Kõige olulisem ei ole minu arvates see, et valida lihtsalt populaarne või ilus taim, vaid leida sellele õige koht.“

 hte konkreetset taimet, mis talle üldse ei meeldiks, Jaanika nimetada ei oska. Pigem ei sobi talle taimed, mis kiritsevad või vajavad väga palju hoolt. „Näiteks kaalusin R pina ringristmikule aedhortensiate asemel alguses ida-kitseenelat. Kuid siis tuli mulle meelde, kui väga seda taimet r  ovikud armastavad, ning v  listasin selle kohe. Pigem ei sobi mulle taimed, mis on kahjuritele ja kahjustajatele väga vastuv  tlilikud ning nõuavad seetõttu pidevat jälgimist ja sekkumist.“

Linnas ringi liikudes näeme tavaliselt haljastuse tulemust, mitte seda, kui palju tööd selle saavutamiseks kulub. Istutusala-de hooldamine tähendab rohimist, lõikamist, taimekaitset, kastmist, kahjuritega tegelemist ning palju muud käsitööd. „Mina arvan, et väga palju tööd nõuavad üldised istutusala-de hooldustööd. Näiteks roosipeenarde l  ikamine – pärast on käed ja jalad kriimustatud. Rohimine hakkab kätele, erinevad l  ikamised ja muud hooldustööd on kõik puhas käsitöö. Jaanika sõnul ei osata seda tööd alati vääriliselt hinnata. „Seda

Haljastust  d on J risoo peres ühine ettevõtmine – Jaanika ja Tarmo koos pere kõige pisemaga R pina linnaruumi kujundamas. Foto: erakogu

tööd ei soovita tihti ka hästi tasustada, kuid tegelikult on tegemist f  isiliselt raske tööga, mis nõuab palju aega ja järjepidevust. Samuti on palju tege-mist taimekaitse ja kahjuritega – taimi tuleb pidevalt jälgida ning õigel ajal reageerida ja tõrjet teha. Väljastpoolt vaadates nähakse sageli ainult ilusat lõpptulemust, kuid selle taga olevat igapäevast käsitööd, f  isilist pingutust ja pidevat tähelepanu ei osata alati märgata.“

Enne kui üldse midagi istutama hakatakse, tuleb läbi mõelda ka kasvukoht ja kogu ümbritsev ruum. „Enne ühe puu, p  osa või lillepeenra istutamist tuleb mõelda, millised on kasvutingimused ja kas valitud taim sinna tegelikult sobib. Samuti tuleb vaadata tervikut – kuidas haljastus sobitub ümbritseva ruumi, hoonete ja teiste taimedega. Hea tulemus ei sünni ainult ilusate taimede valimisest, vaid sellest, et kõik on eelnevalt läbi mõeldud ja õigesti kokku sobitatud.“

Muruplats või midagi enam?

Haljastaja t  o juurde kuuluvad lisaks taimedele ka inimesed ja nendega juhtuvad lood.   ks naljakamaid seiku meenub Jaanikale R pina ringristmiku haljastuse rajamise algusest. Sel päeval olid nad seal kopa ja   veitsi harkidega ametis ning ala üsna suurelt ümber kujundamas, kui nende juurde tuli üks mees Trev2-st. „Ta küsis: „Kes teid siia tellis?“ Vastasin, et R pina linn. Seejärel küsis ta, mis siia tuleb.   tlesin, et rajame istutusala. Selle peale küsis ta t  ieisti siiralt midagi sellises stiilis, et kas lihtsam ei oleks siia lihtsalt muruplats teha. Ma ei osanud sellele hetkel midagi eriti vastata, ainult kehtisin õlgu.“ Alles pärast vestlust jõudis Jaanikale kohale, kui tabav see küsimus tegelikult oli. „Pärast seda vestlust jäi see mõte mind kummitamata ja siis jõudis mulle kohale: aga enne oligi siin ju muruplats! See teeb mulle siiani nalja, sest ma ei saanud talle seda tol hetkel öelda. Nüüd, kui ringristmik on valmis, oleks päris huvitav teada, kas tema arvates võiks seal ikka veel lihtsalt muruplats olla.“

„Teine meelde jääv ja üks minu lemmiklugusid pärineb ühest eraaiast, kus tegime t  islahendust – kujundasime kogu aia ning asusime seda ellu viima. Objekti alguses oli kliendil sel-

R pina ringristmik haljastuse rajamise ajal.

ge nägemus: „Võtke kõik vanad mar-jap  osad välja, need on oma aja ära elanud.“ Kui Tarmo ekskavaatoriga pinnast planeeris ja kaevas ning mina aias ringi liikudes tulevikupilti kokku panin, tekkis mul ühel hetkel väga tugev sisek  simus. Kujunduslikus mõttes – ja lihtsalt kohat  nnetusest lähtuvalt – tundsin, et üks punase s  stra p  osas peaks sinna aeda siiski j   ama. See andis ruumile oma tasakaalu. Mõeldud, tehtud. J  tsimegi selle ühe p  osa alles. Järgmisel kohtumisel rääkis klient muigega: „Teate, mu tütar küsis just, et kas te saaksite vähemalt ühe s  strap  osa alles jätta ...“ Me polnud seda kliendiga varem absoluutselt kokku leppinud ega arutanud. See oli puhas tunnetus, taju ja kogemus, mis ajendas õiget otsust tegema enne, kui soov ise sõnadesse valati.“

R pina võiks linna tulles kohe aianduslinna moodi tunduda

Rääkides R pina linnahaljastuse tulevikust, näeb Jaanika üht olulist võimalust linna sisses  itustes. Need on kohad, kus inimene saab R  pinast esimese mulje. „Mina näen, et rohkem tähelepanu võiks pöörata linna sisses  ituledele. Kui tulla R  pinasse Võru või Tartu poolt, võiks juba linna sissesõidul olla midagi uhket ja silmapaistvat, mis kohe kõnetaks ning annaks selge arusaama, et tegemist on aianduslinnaga.“

Jaanika arvates võiks veelgi rohkem ära kasutada ka R  pina Aianduskooli teadmisi ja õpilaste loomingut ning siduda kooli ja linnaruumi senisest tihedamalt. „Minu arvates võiks R  pina linnaruumi ja Aianduskooli rohkem omavahel siduda, et siin oleks näha seda teadmiste, oskuste ja loovuse hulka, mis R  pinas tegelikult olemas on. Linnaruumis võiks rohkem eksponeerida ka R  pina Aianduskooli

Õpilaste k  tet  d. Näiteks floristide p  rgi ja kimpe, maastikuehitajate valmistanud lillekaste ja muid õpilaste loodud tööd.“

Ka Tarmol on üks praktiline m  te, kuidas R  pinas haljastust rohkem olla võiks. „Tarmo, kes tegeleb järjepidevalt taimede kastmisega, arvab, et ampleid võiks samuti linnas rohkem olla. Tema argument on väga praktiline – taimekahjurid, näiteks teod, ei pääse amplitesse nii kergesti ligi ning seetõttu on ka hooldustööd vähem.“

Julged lahendused toovad aianduslinna rohkem esile

Jaanika sõnul on talle oma t  o tege-misel praegu juba üsna vabad käed antud.   ks tema enda ideid ja teostusi on keskväljaku muruplatsile R  pina vapi rajamine sibullilledest. „Kahjuks ei ole varakevadel krookuste   itsemisest veel päris sellist tulemust saanud, nagu algselt ette kujutasin, sest talvel jõulukuuse transportimisel surutakse muld tihedalt kinni. Selle tõttu ei tule sibulad kevadel alati ühtlaselt üles.“ Mõtteid, mida R  pinas veel teha võiks, on tal mitmeid.

Lõppkokkuvõttes on Jaanika soov R  pina jaoks üsna selge – linn võiks olla julgem, oman  olisem ja näidata rohkem seda, mille poolest R  pina tegelikult tuntud on. „Mulle meeldiks, kui R  pina linnas oleks rohkem julgeid ja omanäolisi haljastuslahendusi, mis annaksid linnale oma n  o ning paneksid inimesed märkama, et nad on jõudnud aianduslinna.“

Ilus linnapilt ei sünni ainult ilusatest taimedest. Selle taga on inimesed, teadmised, t  o ja oskus näha tervikut. Suur a  r  h kõigile, kes hoiavad R  pina linnaruumi hooldatuna ja kaunina igal aastajal!

Soovitusi võõrnälkjate sügiseseks tõrjeks

Roman Zuzjonok

Keskonnaameti loodushoiutööde osakonna vanemspetsialist

Võõrnälkjatel – hispaania teetool ja must-peanälkjal on suve teises pooles alanud paaritumis- ja munemisperiood. Nüüd on oluline lisaks isendite tõrjele otsida ja hävitada ka munakogumeid.

Mustpeanälkjas koos munadega. Foto: Ene Grass

Suve teisest poolest alates kuni külmadeni on väga oluline pöörata tähelepanu võõrnälkjate munakogumite otsimisele ja hävitamisele. Selleks kontrolli regulaarselt varjulisi ja niiskeid kohti, mida päike lihtsasti ei kuivata. Kontrolli perioodiliselt üle ka lillepotid, taimekastid, erinevad alused. Korja kokku tigude munakogumid ja vala need keeva veega üle või suru katki. Teo-munad tunneb ära selle järgi, et need on üksteisele lähedikkuna ning on värvuselt valkjad või veidi klaasjalt läbipaistvad.

Jätka ka nälkjate kombineeritud tõrjega:

- aktiivne tõrje – näiteks isendite käsitsi korjamine ja hävitamine, suurtes ja keerulistes levikukolletes ka mürgitamine;
 - meelituspüüenised (nt õllelõksud);
 - kunstlikud varjupaigad (lauajupid, matid jms), mille alla nälkjad varjuvad ning kust neid on päeval lihtsam kokku korjata ja hävitada.
- Surmatud nälkjad ja munad võib mätta vähemalt labidasügavusse mulda, panna kõrge temperatuuriga biokompostrisse, viia suletud kilekotis nälkjakonteinerisse või segaolmejäätmete konteinerisse. Veen-du enne, et kõik nälkjad oleksid surnud.

Hoi aed hooldatuna

- Hoi aed puhmiku- ja põõsaalused, erinevad piirded, seinääred hooldatuna.
- Lõika koltunud püükute varred ma-

dalalt ära; kompostihunniku olemasolul kaeva see läbi.

- Komposti aiapäätmed oma aias või kasuta kohaliku omavalituse poolt ette nähtud lahendusi. Mingil juhul ei või puulehti, õunu, taimevarsi jm aiapäätmeid viia loodusesse, kuna nii käitades hoopis levitaksid võõrnälkjaid edasi!
- Kui su aias elavad võõrnälkjad, ära jaga oma aiataimi või kompostmulda teistele. Samuti puhasta regulaarselt oma tööriistu ja tehnikat.

Kuidas vältida võõrnälkjate toomist oma aeda?

- Hoidu niisuguste taimede ja mulla toomisest, mis võivad olla saastunud võõrnälkjate või nende munadega. Kui kahtlustad või tead, et müügikohas on võõrnälkjaid, väldi võimalusel ostu.
- Uusi taimi aeda tuues tee neile hoolikas kontroll, võimalusel hoi aeda eelnevalt nn karantiinis ja istuta seejärel paljasjuursena.
- Laenatud või kasutatud aiatehnikat esmakordselt kasutades puhasta see enne hoolikalt. Nii väldid ka umbrohtude levikut.
- Võõrnälkjad võivad levida ka sõidukite, küttepude, mullaga – kõigega, kuhu neil on õnnestunud kinnituda või oma munad paigutada. Kui leiad kasvõi ühe võõrnälkja, hukka ta kiiresti. Nii ei jõua nad uues piirkonnas kanda kinnitada.

Võõrnälkjate tõrje on tulemuslik, kui teha seda järjepidevalt koostöös kogukonnaga kogu naabruses. **Räägi naabritega ja julgusta ka neid tõrjes kaasa lööma!**

Teata võõrnälkja leiust teokaardi vahendusel: teokaart.keskkonnaamet.ee

Kuidas võõrnälkjaid ära tunda, loe lähemalt Keskonnaameti kodulehelt: keskkonnaamet.ee/voornalkjad.

Navigatsioonihooaja lõpetamine Räpina sadamas

Ragne Nazimov

Räpina sadama perenaine

26. septembril toimub Räpina sadamas traditsiooniline navigatsioonihooaja lõpupidu, algusega kell 18.

Olemas on loosikast, kuhu saab kirjutada mälestusi ja ettepanekuid Räpina sadamale. Loositakse auhindu. Lisaks on plaanis erinevad sadamapärased võistlused, kus pannakse proovile nii täpsus, kiirus kui ka mõttegevus.

Õhtu muusikalise poole eest hoolitseb ansambel Pikajalgseid Leevakult – rütmikas ja kaasahaarav rokkmuusika.

Üritus on kõigile tasuta!

Lõpetame pidulikult ja väärikalt navigatsioonihooaja Räpina sadamas!

Lisainfo ja laudade broneerimine: info@rapinasadam.ee või 5251225 - kapten Marko.

Navigatsioonihooaja lõpupidu
Räpina Sadamas
26.09.2026
Kell: 18.00

Loosikast + auhinnad
 Sadamateemalised võistlused
 Avatud Sadamakohvik

ESINEB ANSAMBEL: PIKAJALGSED

Üritus on tasuta
 Lõpetame meeleolukalt navigatsioonihooaja

Noorte Eurovisioonil kõlanud loo „Hoiame Kokku!“ kaasautor Arhanna andis välja oma kolmanda laulu

Anne Arbma

Arhanna ema

14-aastaseks saanud **Arhanna** on tänavu jõudnud juba oma kolmanda singlini. Tegelikult on noorel lauljal valmis koguni neli omaloomingulist lugu, kuid üks neist ootab veel produktsiooni. Kvaliteetse helisestuse ja produktsiooni tegemine, mis vastaks ka raadiojaamade standarditele, maksab ligikaudu 1000 eurot. Kui soovida lisaks professionaalselt valminud muusikavideot ja laulusõnu, tuleb arvestada vähemalt kahekordse summaga. Arhanna viimane singel „More Time In June“ ilmus koostöös USA-st pärit, kuid Saksamaal elava laulukirjutajaga. Loo salvestamise ja ilmumise ajal oli Arhanna veel 13-aastane.

See oli eriline tunne kuulda oma tüdarta raadios laulmas tema enda tehtud lugu. Rõõm on kogeda ka seda, et talle elatakse kaasa nüüd, mil ta on mõneks ajaks konkurssidest pausi võtnud ja tegeleb hoopis omaloominguga. Mitmed tuttavad lausa kirjutasid mulle, et kuulsid noort Arhannat laulmas või rääkimas näiteks Raadio Elmaris, Vikerraadios või Ring FM-is või nägid teda telesaadetes „Terevisioon“ ja „Telehommik“. Sellest, kuidas Arhanna koos teiste „The Voice Kids“ finalistidega Saksamaal areenil, aga ka ZDF-i ot-

Foto: Liina Notta

se-eeetris laulmas käis, tegi vahva kajastuse „Ringvaade“.

„More Time In June“ ilmumise eest kuulub suur tänu Räpina Kultuurkapitalile, kes toetas rahaliselt Räpina Muusikakooli noort muusikut, kes soovib ise muusikat teha ja unistab võimalusest esitada oma loomingut tulevikus ka väljaspool Eestit. Midagi sarnast juhtus juba Arhanna esimese lauluga „Hoiame Kokku!“, sest „Noorte Eurovisiooni“ oli võimalik jälgida nii Euroopas kui ka USAs. Loo muusikavideo on tänaseni vaadatav ja laul kuulatav erinevatel muusikaplat-

vormidel ning sotsiaalmeedias.

Pool aastat enne „More Time In June“i“ ilmumist, jaanuaris, jõudis kuulajateni Arhanna teine singel „I Wanna Choose“. Sellele loole kirjutas Arhanna ise sõnad. Tema esimese loo „Hoiame Kokku!“ meloodia pani klaveril kõlama aga toona kõigest 11-aastane Arhanna. Mäletan selgelt, kui suur oli nii minu kui ka Arhanna juhendaja **Margot Suure** ehmatuse, kui kuulsime, et ERR-i meeskond oli otsustanud, et just seda lugu peab Arhanna esitama Noorte Eurovisioonil. **Karl-Ander Reismann** andis loole omalt poolt olulise panuse, muutes loo „eurovisioonilikumaks“.

Täna leiab muusikaplatvormidelt – YouTube’ist, Spotifyst, Apple Musicust ja mujalt – lisaks Arhanna „The Voice Kids 2025“ televoorde esitustele ka tema kolm omaloomingulist lugu. Loodan väga, et kõik need, kes on varasemalt Arhannale konkurssidel kaasa elanud, leiavad nüüd rõõmu ka tema omaloomingust. Loodan, et tema laulud jõuavad erinevate muusikaplatvormide, sotsiaalmeedia ja meedia kaudu kõigini, kes neid kuulata soovivad.

Arhanna tegemistel saab silma peal hoida ka sotsiaalmeedias nime all **ARHANNAmusic**.

Kerksuskeskuse avamine

Räpina valla Keskraamatukogus
 Kooli 5, Räpina

20. oktoobril

Ajakava

- 17.30** **Räpina valla Keskraamatukogu avamine kerksuskeskusena**
 Külastajatele pakutakse suupisteid ja jooke.
- 18.00** **Elanikkonnakaitse info**
 Naiskodukaitse Räpina jaoskonna esinaine Helen Strom räägib elanikkonnakaitsest. Võimalus osaleda arutelus ja esitada küsimusi.
- 18.45** **Kriisivalmidus Räpina vallas**
 Põlvamaa kriisikoordinaator Kristjan Mets annab ülevaate kriisivalmidusest Räpina vallas. Võimalus esitada küsimusi.
- 19.15** **Tutvumine Räpina varjumiskohaga**
 Põlvamaa kriisikoordinaator Kristjan Mets tutvustab Räpina avalikku varjumiskohta.

Õnnitleme vanemaid!

Tähtede kuldsed silmad,
vaikselt valvaku sind.
Päike, mis ehib maailma,
paitagu, hällilaps, sind!

- Heljo Mänd, "Hällilaul"

Iti Elisaveta Lillepuu
09.08.2026
Robin Zirnask
20.08.2026

Räpina tänavatel

48. SÜGISTEATEJOOKS

29. SEPTEMBRIL
RÄPINA KESKVÄLJAKUL

KOGUNEMINE KELL 17.30,
START KELL 18.00

VÕISTKONNAS 4 TÜDRUKUT JA 4 POISSI
ASUTUSTEL 4 NAIST JA 4 MEEST

KORRALDAJA: RÄPINA ÜHISGÜMNAASIUM
KONTAKT: JAANUS MEITUS, TEL 522 8033

Tuul puude ladvus tasa liigub,
me vaikselt leinas langetame pea.
Las küünlasära mälestusi paitab
ja vaikselt kaotusvalu leevendada aitab.

MEIE SEAST ON LAHKUNUD

Rait Hiis
11.08.2026
Mait Kask
12.08.2026
Milvi Ootsing
13.08.2026
Nikolai Kuboškin
24.08.2026
Arvo Tenson
29.08.2026

RÄPINA VALLA SÜNDMUSTE KALENDER SEPTEMBER–OKTOOBER 2026

16.09.2026 14.00	Keskkonnateadliku sündmusekorralduse koolitus – EELK Räpina koguduse pastoraat – Tasuta.
16.09.2026 18.00	Filmiõhtu „Tere tulemast Soodomasse” elektroonika prügimäest – EELK Räpina koguduse pastoraat – Tasuta.
23.09.2026 16.30	Kirjandusklubi kohtumine – Veriora raamatukogu – Tasuta.
23.09.2026 16.30	Raamatuklubi – Räpina raamatukogu – Tasuta.
26.09.2026 19.00	Lõikuspidu Ruusal – Ruusa kultuurimaja – Pilet 10/15 €, tel 517 6288.
26.09.2026 18.00	Navigatsioonihooaja lõpupidu – Räpina sadam – Tasuta, tel 525 1225.
27.09.2026 09.00	Laat – Räpina tuletõrjeväljak – Tasuta.
29.09.2026 18.00	Sten Heinoja klaverikontsert – Räpina Muusikakool – Pilet 8/5 €, muusikakooli õpilastele tasuta.
29.09.2026 18.00	48. Sügistatejooks Räpina linna tänavatel – Räpina keskväljak – Tasuta.
01.10.2026 18.00	RAHVUSVAHELINE MUUSIKAPÄEV RÄPINAS. „Ensemble Auftakt” (ERSO) – Räpina kultuurikeskus – Pilet 10/5 €.
01.10.2026 19.00	Rahvusvaheline muusikapäev. Esineb Räpina Valla Noorte Puhkpilliorkester – Räpina Muusikakool – Tasuta.
03.10.2026 12.00	Eesti Mälumängu Paariskilva karikaetapp ja ajalooline Räpina Mälumäng – Räpina sadam/Räpina rahvamaja, olenevalt osalejate arvust – Tasuta, tel 517 2724.
09.10.2026 20.00	Puhkeõhtu – Aravu rahvamaja – Pilet 10 €, tel 510 7836.
11.10.2026 09.00	Laat – Ruusa tuletõrjeväljak – Tasuta.
16.10.2026 19.00	„Jätku leiba”, Tsooru Külateatri komöödia Ruusa kultuurimajas – Ruusa kultuurimaja – Pilet 7/10 €, tel 517 6288.
20.10.2026 17.30	Kerkuskeskuse avamine – Räpina valla Keskraamatukogus – Tasuta
22.10.2026 19.00	Tsooru külateatri etendus „Jätku leiba” Leevi rahvamajas – Leevi rahvamaja – Pilet 7 €, tel 5300 2831.
23.10.2026 20.00	Tantsusalong ansambliga Vana kallim – Räpina kultuurikeskus – Pilet 10/15 €, tel 517 6288.
24.10.2026 20.00	Hooaja avapidu Viluste kooli aulas – Veriora rahvamaja – Pilet 10/15 €, tel 5300 2831.
25.10.2026 09.00	Laat – Räpina tuletõrjeväljak – Tasuta.

NÄITUSED

Piret Küttise akrüülmaalide näitus „Maa ja ilm” – Räpina ja Leevaku raamatukogudes – Kuni 30. novembrini.

Kõige ajakohasema info sündmuste toimumise kohta leiab: www.kultuur.rapina.ee / Facebook Räpina Valla Kultuur

SEGARÜHM

NAKSID JA ROOSID

ALATES 7.09. 2026 ALGUSEGA 19.30 RUUSA KULTUURIMAJAS

UUS SIIN KANDIS? TULE RAHVATANTSUTRENNI – LEIA OMAD!

EESMÄRGIKS OSALEDA 2027 KAGU-EESTI TANTSUPEOL

SOOVIME END TANTSIDA 2028 AASTA TANTSUPEOLE

Lisainfo meie juhendajalt Tiina Ilveselt - 555 047 37

Arborist Setomaalt teostab puude hooldust, langetamist, sidumist ja kõrgtöid. Puurändur OÜ arboristil on kutsetunnistus, vastutuskindlustus ning 10+ aastat kogemust. Tasuta kohapealne nõustamine ja hinnapakumine. Võta ühendust telefonil +372 5676 2131 või külasta www.puurandur.ee.

Ohtlike puude langetamine. Hekkide ja viljapuude hooldus. Puude hooldus/vormilõikus. Kändude freesimine. Korvtõstuki teenus. Okste ja tüvede äravedu.

www.arborprof.ee.
Telefon: +372 553 7638.

EHITISTE SEADUSTAMINE, KASUTUS- JA EHITUSLOAD NING MUUD TEENUSED.

KIRJUTAGE VÕI HELISTAGE.

58142386

CORETELOY@GMAIL.COM

MÜÜA PUHAST HOBUSESÕNNIKUT

Armastusega toodetud ja hoolega pakendatud 35 l kottidesse.

Koti hind 4 €. Kojutamine alates 10 kotist.

Anna soovist teada:

5874 6680

Me armastame ÜHISEID HETKI.
Me armastame EESTI TOITU.

September on Eesti toidu kuu.
Vaata programmi: eestitoit.ee

Räpina Rahvaleht

Väljaandja: Räpina Vallavalitsus
Kooli 1, 64504 Räpina

Toimetaja: Meriliin Vahesaar
Taskutelefon +372 515 9271
rahvaleht@rapina.ee

Toimetaja vastuvõtt toimub eelneval kokkuleppel
Räpina Vallavalitsuses (kabinet 201).
Räpina Rahvaleht ilmub iga kuu (v.a juulikuus)
kolmandal neljapäeval. Kaastööde esitamise tähtajad
leiab Räpina valla kodulehelt rapina.ee/rahvaleht.

Tiraaž: 3150 eksemplari.
Kujundus ja trükk: MK Meedia
OÜ, info@mkmeedia.ee
Kohaletoimetamine: Omniva